

God Jul

tillönskar

BERGROLET

Nr 3 • 1955 • Årgång 6 • Pris 75 öre

BERGTROLLET

Personaltidning för Centrala Flygverkstaden och
Centrala Flygmaterielförrådet, Arboga

Redaktör

John Eklöf, avd. 270 P, tel. 190

Redaktionskommitté:

Inger Nordlund, Hugo Dahlström,
John Steen, Karl-Axel Jansson, Tore Ekman,
K. O. Sundvall och Gunnar Fried

Hjärtligt tack

för avskedsgåva och glad fest.

Rolf Lundquist.

Tack

för all vänlig hägkomst och uppvaktning på min 50-årsdag.

Sven Andersson.

Bergtrollet tackar

Ebbe Larsson som flyttat från orten för hans arbete i
red.-kommittén. Lycka till på Ditt nya arbetsfält!

Red.

BERGTROLLET
gratulerar

CFA

50 år

Philip Höglund 15/3

CVA

50 år

John Ivar Nilsson 1/2
Alfons Wallinder 12/3
Aston Fröijdh 20/3
Harry Severin 27/3

*Med detta nummer medföljer en stjärnkarta som
bilaga.*

—//—

Omslagsbilden:

Kungen skriver sitt namn på minnesstenen.

Till alla anställda vid CVA och CFA

*EN GOD JUL och
ETT GOTT NYTT ÅR!*

Hjärtligt tack för det gångna årets goda arbetsinsatser

OTTO DAHLIN

Styresman CVA

ERIK NYBERG

Förrådsdirektör CFA

Flygdirektör Otto Dahlin fortsätter här nedan sin artikelserie

16. Levnadsomkostnader, löner m. m. under CVA uppsättningsperiod

Redan under början av 1942, då förhandlingar pågick mellan Flygförvaltningen och Arboga stad rörande ett eventuellt förläggande av en central flygverkstad till Arboga, stod det klart att endast en ytterst ringa del av personalen skulle kunna erhållas från staden med omnejd. Detta gällde i all synnerhet teknisk personal: ingenjörer, arbetsledare och yrkesarbetare.

Under första halvåret 1944 hade byggnationen av monteringshallen ovan jord hunnit så långt att med säkerhet kunde fastställas, att CVA skulle kunna börja sin verksamhet där under hösten 1944. Enligt Flygförvaltningens direktiv skulle detta ske så snart så var möjligt, även om det måste ske under provisoriska förhållanden. Det var således under sommaren 1944 som anställning av personal började, först i blygsam omfattning men sedan, från och med början av 1945, då färdigställandet av bergsanläggningen började skymta, i allt mer ökad utsträckning.

Under åren 1944—1945 var ögonen i första hand riktade på Flygförvaltningens flygverkstad i Ulvsunda (FFVS) och denna verkstads underleverantörer, detta i all synnerhet därför att FFVS tillverkning (fpl J 22) var planerad att vara slutförd sommaren 1945. Som i ett tidigare kapitel berättats var också dessa rekryteringskällor relativt goda, dock icke sådana att de tillnärmelsevis fyllde behovet.

Från CVM och CVV kom ett fåtal, men för övrigt kom till CVA personal från orter spridda över hela landet, från längst i söder till längst i norr.

Flyttning från en ort, där man arbetat i kanske många år och mer eller mindre slagit rot, till en ny är åtminstone i början förenad med olägenheter och svårigheter; detta för alla familjemedlemmar. Det blir ny bostad och ny miljö, nya grannar, nya arbetskamrater, nya butiker, nya skolor, lärare och skolkamrater m. m., allt med inverkan på den viktiga trivselsfrågan. Den ekonomiska faktorn är väsentlig och i många fall dominerande.

Hur mycket om Arbogas förhållanden visste nu före hitflyttningen de första årens på andra orter bosatta anställda? Givetvis visste alla från anställningshandlingarna vilken lön som skulle utgå. Men hyra, matpriser, skatter m. m.? FFVS-personalen hade genom representanter, som besökt Arboga, erhållit nedslående uppgifter, men av allt att döma översteg dock levnadsomkostnaderna avsevärt vad de allra flesta räknat med. Omedelbart efter starten vid CVA år 1944 började det allvarliga i läget att framträda, och jag skall i det följande återge några av de första årens problem. Vid samlande av uppgiften har jag haft värdefull hjälp av Tor Andrén, Folke Kropp (ordf i FCTF avd 107 1946—1949) och Gustav A. Johansson (ordf i FCPF avd 52 1946—1955).

Arboga stads dyrortsplacering.

Ett av de stående samtalsämnen mellan de första årens CVA-are var "det dyra Arboga". Alla invandrare, även de som kom från Stockholm, förvånades och förfärades över levnadsomkostnaderna. Alldeles speciellt gällde detta hyrorna i nybyggda fastigheter samt livsmedel, framför allt grönsaker, bär, frukt o. d.

Arboga stad var år 1944 placerad i dyrortsgrupp D, till vilken uppflyttning från C skett den 1 januari 1944. Den gällande dyrortsskalan hade 9 grupper A—I. Bland övriga staders dyrortsplacering under 1944 kan nämnas:

Stockholm (FFVS)	I
Linköping (CVM)	F
Västerås (CVV)	F
Örebro	F
Eskilstuna	E

Det blev givetvis den verklighetsfrämmande låga dyrortsplaceringen D som först angreps.

- 1) I Arboga hade på FCO:s initiativ tillsatts "Arboga stads dyrortskommitté" med herr Jonas Carlsson som ordförande. Denna kommitté, som representerade de i staden bosatta, vars löner var beroende av dyrortsgrupperingen, ingav den 10 oktober 1944 till Kungl Maj:t en hemställan om uppflyttning till dyrortsgrupp F från och med den 1 januari 1945. Som motivering framfördes främst hyrorna i de nyuppförda moderna fastigheterna samt livsmedelspriserna. En undersökning hade visat, att levnadsomkostnaderna i Arboga översteg vad som gällde i samhällen, placerade i dyrortsgrupp F. Även det höga skatteläget i Arboga påtalades.
- 2) Den 16 oktober 1944 ingav FCTF till Kungl Maj:t en hemställan om uppflyttning till dyrortsgrupp G från och med 1 januari 1945. FCTF förde speciellt talan för de tjänstemän vid FFVS (Stockholm) och CVM (Linköping), som var berörda av eventuell överflyttning till Arboga. Vid motiveringen använde sig förbundet av resultaten från en undersökning, som utförts av medlemmar anställda vid FFVS, vilka besökt Arboga i maj 1944. Givetvis framfördes hyror, livsmedelspriser och skatter som dominerande faktorer. Som exempel framfördes bl. a., att en överflyttning av en tjänsteman i lönegrad Eo 21 från Stockholm till Arboga innebar en löneminskning av 1.356 kr. per år. Om från löneintäkterna på de båda orterna drogs utgifterna för hyra och skatter, blev skillnaden 996 kr. per år. Livsmedelspriserna hade därvid ansetts lika.
- 3) Den 7 november 1944 ingav FCPF till Kungl Maj:t en hemställan om uppflyttning av Arboga stad till dyrortsgrupp F. Förbundet talade speciellt för medlemmar, som var anställda vid FFVS, och som således var berörda av eventuell överflyttning i samband med FFVS upphörande. Bland arbetarna vid FFVS hade utsetts en speciell arbogakommitté, som på ort och ställe undersökt levnadsförhållandena och därvid konstaterat, att priserna på såväl matvaror som kläder var i nivå med och till och högre än priserna i Stockholm. Förhållandet mellan hyrorna i Arboga och Stockholm preciserades i bilaga av vilken framgick, att de nya lägenheterna i Arboga (kv. Vreten) i hyra endast något underskred hyrorna för motsvarande lägenheter i Stockholms närmaste förorter (Midsommarkransen, Reimersholme). Hyrorna var högre än 1939 års Ulvsundabebyggelse.

Kungl Maj:t remitterade de tre skrivelserna till Kungl Flygförvaltningen för utlåtande. Efter anmodan av FF ingav jag den 5 december 1944 yttrande baserat på mina erfarenheter och gjorda undersökningar. Dessa överensstämde med och bestyrkte helt de skäl som framförts i remisshandlingarna för en uppflyttning till dyrortsgrupp F. Jag bifogade även uppgifter över levnadsomkostnader och löner som jag erhållit av svetsare Artuhr Jönsson och däv. hjälpmontören Arthur Axelsson, vilka båda börjat vid CVA omkring den 1 november 1944 och bosatt sig i Ekbacken. Jönssons uppgifter var:

Utgifter per vecka för en familj med 2 barn i ålder 2 resp 7 år:

Matvaror	45:—
Hyra	23:—
Skatt	13: 65
Lyse inkl el spis	3:—
Sjukvassa	1:—
Livförsäkring	2: 75
Brandförsäkring	0: 25
Fackförening	1: 50
	90: 15

Utgifter till kläder, skodon, tidningar osv ej medräknade.

Skatten beräknad efter 8:50 per skattekrone; i Arboga är skattekronan 10:50.

Uppgiftsämnnaren är svetsare med 10 år i yrket, 29 år och förtjänar kr 88:80 per 48 tim arbetsvecka.

Flygförvaltningen ingav sitt utlåtande den 22 december 1944 och föreslog "en uppflyttning av Arboga stad från dyrortsgrupp D till åtminstone F". I utlåtandet anfördes bl. a.:

"Då en sådan förändring i Arboga stads dyrortsplacering för närvarande torde vara den enda vägen till avvägbringande av rimliga ekonomiska villkor för den personal som kommer att vara anställd vid flygverkstaden där, ter sig uppflyttningen såsom ett livsvillkor för verkstaden."

De ovan nämnda uppgifterna från Jönsson och Axelsson bifogades av FF som bilagor.

Resultatet blev att Arboga stad uppflyttades från och med den 1 april 1945, dock endast till dyrortsgrupp E, vilket vållade stort missnöje och misstämning bland alla anställda. Oron rörande rekryteringsmöjligheterna kvarstod. Läget återspeglades i 1945 års avtalsförhandlingar. FFVS begärde kompensation, vilket resulterade i att till arbetare fyllda 18 år utgick, så länge dyrortsgrupperingen E ägde bestånd, ett extra lönetillägg. Storleken av detta var under avtalsperioden 1945—1946 15 kronor per månad och under 1946—1947 35 kronor per månad.

År 1947 var den hela landet omfattande utredningen angående dyrortsgruppering färdig. Den medförde att dyrortsgrupperna blev endast fem till antalet (1—5). Arboga stad uppnådde jämförelsetalet 5795 och inplacerades från 1 juli 1947 i Ortsgrupp 3. Arboga låg emellertid ur levnadsomkostnadssynpunkt högst bland alla kringliggande städer och hade endast behövt komma till jämförelsetalet 5825 för att ha blivit placerad i Ortsgrupp 4.

Inplaceringsförslaget överklagades av FCTF och FCPF. Efter beslutet överklagade FCTF ånyo. Någon ändring uppnåddes dock icke.

Även Linköping (CVM) och Västerås (CVV) inplacerades i Ortsgrupp 3; Stockholm i 5.

Efter 1947 har ingen ändring för här nämnda städer skett; Arboga stad kvarstår således ännu i Ortsgrupp 3.

Skatter.

En Orts kommunalskatt, landstingsskatt och tingslagsmedel ingår icke i det underlag som inverkar på ortens inplacering i viss dyrortsgrupp. De nämnda skat-

En titt in i vårt företag

Idéen till denna kursverksamhet föddes någon gång under sommaren 1955 under en diskussion mellan ABF-instruktörerna i Dalarna och Västmanland. Västmanlands distriktsinstruktör Axel Grefberg tog upp denna idé inom Västmanlandsdistriktet och utformade ett preliminärt program som sändes ut till lokalavdelningarna och i Västerås och vid de större bruken i länet startade sedan en rätt omfattande kursverksamhet.

Det preliminärprogram som ABF-distriktet presenterade lokalavdelningarna var avpassad för den privata industrin och var nästan omöjligt att tillämpa på en statlig industri som CVA. För CVA inlämnades ett för detta företag anpassad kursplan och presenterades på företagsnämndens sammanträde. Företagsnämnden accepterade idén och utsåg den nuvarande kursledningen, som i detalj utformade den blivande kursplanen.

Avsikten med kursen är att ge möjlighet till den information, som är en av företagsnämndernas uppgifter. Den för kursledningen glädjande stora anslutningen visade, att intresset för dessa informationer fanns inom alla kategorier av anställda. C:a 260 anmälningar hade inkommit till första sammanträdet som avsågs bli en presentation av CVA, dess organisa-

terna utgör emellertid en väsentlig del av en persons utgifter, och då desamma i Arboga var betydligt högre än i flertalet andra orter, bl. a. Stockholm, påtalades även skatteläget i motiveringen för Arbogas uppflyttning till högre dyrort.

Arbogaskatterna samt motsvarande skatter i Stockholm, Linköping och Västerås under CVA uppsättningsår 1945—1948 framgår av följande tabell, som även anger 1955 års skatter.

	Total komm utdeb				
	1945	1946	1947	1948	1955
Arboga	13: 10	12: 90	12: 50	12: —	14: 80
Stockholm	7: 65	7: 65	7: 65	7: 65	10: 50
Linköping	9: 90	10: —	10: —	10: 30	13: —
Västerås	10: 10	10: 80	10: 80	10: 80	13: 30

Den i tabellen angivna "Total komm utdeb" avser förutom kommunalskatt till kyrkliga och borgerliga kommunen även landstingsskatt och tingslagsmedel. De båda sistnämnda skatterna finns icke i Stockholm.

Att bosätta sig i Arboga medförde således för de allra flesta dyrare skatt. Dessutom tillkom följande, som för många utgjorde en betydlig merutgift.

Före år 1947, då källskatt började tillämpas, var skatterna sluterlagda först ca 1 ½ år efter inkomstens förvärvande och då till den kommun, dit vederbörande flyttat och blivit mantalsskriven. Exempel: En person, som under år 1944 var bosatt i Stockholm och där haft löneinkomst efter I-ort, flyttade samma år till Arboga, som då var D-ort. Han måste i februari 1945 till Arboga stad inlämna deklaration över sin inkomst 1944 samt följaktligen till Arboga stad betala den höga arbogaskatten för sin jämförbart med arbogalönen högre stockholmslön.

Av tablan framgår att mindre sänkningar av arbogaskatten skedde för åren 1946—1948. Dessa sänkningar var emellertid snabbt övergående, bl. a. skedde för år 1952 en höjning av kommunalskatten med inte mindre än 2: — kronor (från 8: 95 till 10: 95). Det blev inte alls vad flertalet av arbogaborna räknat med. Alla hade hoppats att ökningen av invånarantalet och den därmed följande stora ökningen av skatteunderlaget skulle innebära en varaktig lägre kommunalskatt. Så blev inte fallet, och utsikterna för sänkningar inom över-skäddlig tid är tydligen att betrakta som ytterst små.

Forts. i nästa nr.

tion och dess plats inom den militära förvaltningsorganisationen. Av kommentarerna efter det första sammanträdet visade det sig, att den enskilda anställda erhållit många för honom intressanta upplysningar. Och det är detta som är kursens uppgift.

Det kan nu sägas att det andra sammanträdet var något av en besvikelse. Det beror dock inte på kursledningen, utan på grund av en serie missförstånd. Vi fick en föreläsare, som beklagligt nog var inställd på att tala om något annat än det som var detta sammanträdes huvudfråga. Det visade sig, att vår begäran till Industrins Upplysningstjänst att sända en föreläsare, som skulle tala om den privata industrins organisation och ställning i näringslivet, på något sätt missuppfattats. För det första tanns ingen föreläsare ledig vid Industrins Upplysningstjänst den veckan och denna institution "låna" civilekonom Ortmark från Industrins utredningsinstitut. På herr Ortmarks förfrågan om vad han skulle tala om fick han den uppgiften att i någon mån beröra Industrins ställning i näringslivet och som han själv sade "jag skulle prata lite om bilköpen för det var alltid aktuellt". Civilekonom Ortmark var förtvivlad när misstaget upptäcktes strax före föreläsningens början. Kursledningen som var införstådd med situationen kände sig givetvis lite orolig. Kvällen blev en improvisation och tack vare civilekonom Ortmarks mycket sympatiska uppträdande räddades kvällen. Detta är förklaringen till varför de upplysningar som kursplanen utlovat med denna föreläsning ej kunde erhållas. Kursledningen överväger att komplettera kursverksamheten senare.

I skrivande stund är blott de två första sammanträdena avverkade. Med förväntan ser vi mot det tredje sammanträdet som skall ge information om en del speciella organisatoriska förhållanden vid CVA. Kamrer André ansvarar för uppläggning av den kvällens redogörelser som skall omfatta ekonomiska frågor och anställningsförhållanden.

Det fjärde sammanträdet blir grupparbete. De tre föregående föreläsningarna skall diskuteras inom grupperna, organisationsförhållanden inom CVA kan tas upp till en kritisk granskning etc. Grupparbetet följes sedan av det femte sammanträdet, som blir en diskussionskväll där diskussionen får hålla sig inom de tidigare sammanträdenas ram. Möjligheter till kompletterande upplysningar från företagsledningen skall på detta sammanträde kunna erhållas. Med dessa fem sammanträden torde presentationen av CVA vara klar och efter nyår börjar vi att titta på den andra delen i företaget som är "vi anställda".

Sjätte sammanträdet presenteras de anställdas organisationer. De flesta (därmed inte alla) känner till sin egen organisation, men har oftast en mycket oklar uppfattning om de övriga anställdas organisationer. En redogörelse om organisationen med en mycket kort historik och dess plats i samhället är ett väsentligt underlag för de följande sammanträdenas diskussioner.

Vid det sjunde sammanträdet har vi kommit till Företagsnämnden med dess bakgrund och betydelse. Kursledningen skall försäkra sig om en föreläsare som väl känner till Företagsnämnderna speciellt inom Försvarsverken. Företagsnämnden vid CVA kommer att behandlas vid det åttonde sammanträdet, som blir en estraddiskussion med representanter på estraden från företaget, SAF, FCTF och FCPF. Vem som helst kan givetvis delta i diskussionen.

Hur vi uppträder och beter oss på arbetsplatsen bör bli ett intressant ämne att diskutera på det nionde sammanträdet. Vm. Jersby skall hålla inledningsanförandet och i detta ämne kan ingen stå oemotsagd om viljan att diskutera finns.

Och därmed är vi framme till det tionde och sista sammanträdet som vi från kursledningens sida hoppas skall bli ett litet trevligt samkväm, med en sammanfattning av kursverksamheten och för övrigt skall bli en trevlig kväll. En del missförstånd är kanske då upplärade, vi kanske ser mer objektivt på företaget och "oss anställdas problem". Kanske vi kan finna något av gemenskap med och i företaget. Kursledningen hoppas på detta.

TWE.

Kungabesök vid CVA och CFA

Styresman Dahlin anmäler sig.

Under sin Eriksgata genom Västmanlands län besökte Konungen lördagen den 10 september CVA och CFA. Han uppvaktades av chefen för Konungens stab generallöjtnant Cederschiöld, förste hovmarskalken Wetter och adjutanten major Bergh samt åtföljdes av landshövding Casparsson, landskamrerare Westin, landssekreterare Lorichs och landsantikvarie Drakenberg.

Konungen kom från Kungsör och anlände till CVA vaktbyggnad kl. 16.05, där han hälsades välkommen till Arboga stad av stadsfullmäktiges ordförande Jonas Carlsson och kommunalborgmästare Daniel Ekelund. Därefter anmälde sig styresman Otto Dahlin, varefter färden gick vidare med bil till CVA bergsinfart, varifrån Konungen med uppvaktning ledsagades genom P-tunneln och tunnel IV. Vid ingången till CFA i tunnel VII anmälde sig förrädsdirektör Erik Nyberg, som ledsagade genom CFA.

Under besöket vid CVA skrev Konungen sitt namn på en minnessten (se omslagsbilden).

Kungen på väg ut från CFA.

CVA-CFA 10-årsjubileum - minnesrik högtid strålande fest

En härligt varm augustilördag — den 27 aug. var det — hissades friskt fladdrande flaggor i topp inom CVA-området. Flaggorna varslade om fest — och fest var det. CVA-CFA firade 10-årsjubileum. Ett minnesrikt jubileum. Den stora hallen i Berget fylld till sista plats av personal och anhöriga jämte inbjudna gäster från Flygförvaltningen och staden, samt representanter från personalorganisationernas förbund. Jubileumstal av anständig längd. Jubileumsprolog. Klatschig festrevy. Utställning i Bergsinfarten. Fest i Berget. Se där en del av det som gav värdighet och glans åt CVA-CFA 10-årsjubileum.

Jubileet blev samtidigt CVA:s första personalfest. Den första av den anledningen, att man ej tidigare hittat någon lokal tillräckligt stor för att rymma personalen med anhöriga, påpekade styresman Dahlin i sitt välkomstanförande. Nu hade detta lyckats tack vare välvillig inställning från överordnade i Stockholm.

Man satt tätt, men ändå fylldes varje plats.

Kungl. Västmanlands Flygflottilj musikkår under ledning av Harry Winnsjö inledde sitt konsertprogram med "Triumfmarsch ur Aida" av Verdi. De varma applåder vittnade om uppskattningen.

Styresman Otto Dahlin anträdde talarstolen, som kläts i Flygets färg, blått med emblemet i färg.

Styresman Dahlin hälsade gästerna välkomna. Där fanns landshövding Ragnar Casparsson, souschefen i flygförvaltningen generalmajor Bengt Jacobsson, verkstadsdirektören Stig Bjarnholt, flygdir. vid Flygförvaltningen Gösta Magnusson, styresmännen Nils Söderberg och Sture Edwardsson från CV i Västerås och Malmslätt, chefen för F1 överstelöjtnant Gösta Odqvist, verkstadsdirektör Peter Koch, Ljungskile, disponent Anders Göransson och riksdagsman Ivar Andersson i Arboga, stadsfullm. ordf. Jonas Carlsson, d-k. ordf. Nils Brodin, Albert Backström, Försvarets Civila Personals Förbund, Jan Neumüller, Försvarets Civila Tjänstemannaförbund, Sam Ljungdahl, Sveriges Arbetsledareförbund och dessutom representanter från Personalförbundens lokala avdelningar, Gustaf A. Johansson, Birger Ahlin och Gunnar Fried.

— Den 17 aug. 1945 invigdes CVA av generalmajor Söderberg, omnämnde styresman Dahlin inledningsvis. CVA hade då börjat i mycket ringa omfattning och CFA hade börjat sin uppbyggnad. Tio år har gått. Det är ingen lång period, men vi har ändå velat fira vår tioåriga tillvaro.

Stadsfullmäktiges före ordförande disp. Göransson och drätselkammarens före ordf. riksdagsman Ivar Anderson välkomnades varmt.

Det var herrar Göransson och Andersson, som under 1940-talet styrde Arbogas öden och förde alla förhandlingar angående en ny CV och ett CF till Arboga, resultatet känner vi. Det är ingen överdrift, när jag säger att det är mycket tack vare dem, att vi i kväll kan fira vårt jubileum i Arboga, framhöll styresman bland annat.

Ett särskilt välkommen fick också verkstadsdirektören Peter Koch, som var den första verkstadsdirektören under uppbyggnaden, likaså företagets två pensionärer.

Styresman Dahlin avslutade med att framföra förrådsdirektör Nybergs och sin egen välkomsthälsning till alla anställda vid CFA-CVA samt Robot och Hc.

Högtidstalet hölls av generalmajor Jacobsson, varvid han speciellt tryckte på underhållsorganisationens stora betydelse för Flygvapnet.

— Det är med tacksamhet Flygförvaltningen konstaterar, att arbetet präglas av noggrannhet och omsorg, vad det betyder för flygvapnets organisation i fred och krig är uppenbart, sade generalen bl. a. och framförde till sist Flygförvaltningens tack för värdefullt arbete och tillönskade de jubilerande företagen en lyckosam framtid. Stadsfullm. ordf. Jonas Carlsson framhöll i sitt tal den stora betydelse CVA haft för Arboga.

— Det finns äldre företag, men detta företag har betytt något av en revolution för Arboga. Den förut så lugna staden blev som en sjudande häckittel. På en relativt kort tid fördubblades stadens invånarantal.

Han nämnde, att stadens största största svårigheter f. n. fanns på stadsplaneringens område. Staden kan ej bjuda tomtmark åt alla, som vill bygga. Han värdjade om förstälse inför de svårigheter härmed, som de styrande har. Han ville också understryka det goda samarbetet mellan CFA-CVA och staden, som tidigare omvittnats. Jonas Carlsson gratulerade till det resultat, som uppnåtts och hoppades att framgående måtte präglade framtiden för företagen och dess arbetare.

Disponent Göransson förde fram sina minnen i ett välformat anförande, där humorn gavs stort utrymme. Han omnämnde den tävlan, som uppstod mellan olika städer om den nya CV.

— Det blev en tävlan, som berikade våra geografiska kunskaper om våra grannstäder — men också om vår stad, yttrade Göransson med en ironisk anstrykning.

Han framhöll dock att förhandlingarna fördes på ett högt plan. Disp. Göransson framhöll vidare, att vi haft den stora glädjen, att se familjen Arboga fördubblas. Han uttalade sina varmaste välgångsönskningar inför jubileet. Han avtackades, eller kanske riktigare hyllades med en varm applåd.

Ordföranden i FCPF, Albert Backström, talade kort men kärnfullt. Han pekade på det paradoxala förhållandet att erövringen av luften har drivit människor ner i jorden. I sina lyckönskningar inrymde han god och jämn arbetstillgång samt arbetsro. Ombudsmannen Jan Neumüller i FCTF framförde sitt förbunds gratulationer — med så mycket större glädje, som vi i Arboga har en av våra livaktigaste avdelningar — inflikade han. Neumüller gav ett släktminne från flygets pionjärtid med anknytning till underhållet.

*Souschefen och landshövdingen understöder lands-
hövdingens applåd vid revyfinalen.*

Ombudsman Sam Ljungdahl i SAF nämnde, att det inte är någon tillfällighet, att blicken riktas framåt. Han hoppades på rationalisering inte bara med tanke på maskinen utan också för människan.

Ljungdahl avslutade med att utbringa ett kraftigt besvarat fyrfaldigt leve för CVA—CFA.

På förslag av styresman Dahlin avsändes ett telegram till chefen för Flygvapnet, som ej hade tillfälle att övervara jubileet.

VALORDNAD UTSTÄLLNING VÄCKTE STARKT INTRESSE.

CVA:s omfattande arbetsprogram klarades genom den synnerligen välordnade och intressanta utställningen i Bergsinfarten. På ett relativt begränsat område hade man lyckats samla inlag från samtliga producerande avdelningar. Där fanns ett radartält med en radarstation i gång. En kö av intresserade väntade på sin tur att få beskåda omgivningarna på radar-skärmen, återgivna av radareköt.

Där fanns instrument och där fanns vapen. Välinformerade ciceroner fanns alltid till tjänst. Man hade också utnyttjat tekniken för att ge besökarna tillfälle till roande försök.

En trådtöjningsgivare gav på en kilogramskala upplysning om armkraften. Många provade sina krafter och här och där togs en ädel tävlan upp om vem som var starkast.

Man kunde också tävla om vem som reagerade snabbast inför ljud- och ljussignaler. Reaktionstiden mättes i millisekunder. Populärt och uppskattat prov.

—//—

Glädje och gamman kännetecknade denna minnesrika kväll. Alla bjöds på kaffe i Mässen. Det var trångt ibland, men den ljumma kvällen lockade ut många i det fria. I Berget trädde till dans och cabaréorkestern under ledning av Gösta Kling ryckte in med underhållning tillsammans med Bräcken och Co.

—//—

Arboga Flygklubb och Idrottsföreningen Flyget stod som arrangör för den flygdag, som anordnades på söndagen i samband med jubileet. Det blev en stor framgång. Programmet var väl upplagt och publiktillströmningen rekordartad. Lägg därtill, att vädrets makter var mer än nädiga.

Jubileumsrevyn

Förväntansfulla blickar riktades mot den dekorativa scenen och så trädde K. A. Tjellander fram för att läsa sin jubileumsprolog. Med författarens inlevelse och lyriska känsla föredrog han denna

P R O L O G

Där stod berget genom tusenden av år
icke skyhögt, icke majestätiskt som en rese ibland
fjällen
men kraft och mærg det fanns i gamla urtidshällen.
Trotsigt tog det vinterstormen mot, och varje nyfödd
vår
på nytt det pryddes sig att mänskors ögon fagna.
men nu ej blott till ögonfröjd — en uppgift har det fått
Än står berget kvar, där alltid det har stått
i folkets strävan att kring land och rike högna.

En dag blev berget ur den tunga sömnen väckt
som aldrig fordom utav något lät sig störas.
Där tystnad genom sekler rätt nu kunde höras
steg och röster ifrån män av nya tiders släkt.
De förde med sig stål och eld och städ och hamrar
och under hårda nävars gärning djupet skalv
med sega krafter sprängdes ständigt nya kamrar
och oförtrutet byggdes valv på valv.

Nu tio år har flytt se'n bergets vida famn
för rymdens snabba skepp blev vapensmedja
och till en länk i riksförsvarets kedja
som skydd mot ofreds nöd och fasor utan namn.
Vad är tio år? som den flyende sekunden
sedd ur evighetens, ej av gränser skymda perspektiv.
Men dock långa nog att säkert lägga grunden
för fredens, frihetens och lyckans liv.

I kväll har berget ännu en förvandling sett
till högtid kallats har uti dess salar
en fest som om förflutna tider talar
om vad som under ett decennium har skett.
Och nu. Till ett Thalias tempel blir estraden
där skämt och allvar ingått i förbund
ty båda ha sin plats i minneskavalkaden
i denna bergets jubileumsstund.

Revyorkestern spelade upp och revystämningen steg. Conferencier Birger Haglund snackade ytterligare upp humöret och så kom Claire Eliasson och jagade bort alla eventuellt kvarvarande dystra pannveck med sin behagliga uppenbarelse i svart, blått och vitt. Hon sjöng "I Bergakungens sal" och publiken serverade kvällens första applådåska. Vackra Iréne Lindström svävade förbi med sina humoristiska reklamplakat med sådan grace och charm, att man hade svårt att hinna läsa texten.

Fyra flickor lekte sin älvdans i en smäktande wienervals. Det var Gullan Kästämä, Birgitta Zetterberg, Mona Peters och Sonja Bergström, som förtrollade sin publik.

Masen, också känd under namnet Helge Karlsson, lockade fram operettstämningen, då han med bravur sjöng "Å, Rose Marie".

Så gick ridån upp för de glada skratten. Scenen hade förvandlats till ett museum för CVA—CFA och den äldre vaktmästaren Sven Petersson tog oss med till år 1975. De frågvisa besökarna fick veta allt om museiföremålen. Frågan är om inte förrädsdir. Nybergs gamla cykel väckte det största intresset.

Bra vaktmästare, Sven Petersson, tyckte publiken och applåderade friskt.

Varför heter man inte Billy Boy, var det säkert en och annan som frågade sig, när de väl samsjungna revyflickorna Kerstin Axelsson och Maj Lundgren klämde i med "Billy Boy".

Vackra Iréne gled förbi med reklam för "Hahnes truckskola" och revyorkestern spelade den trånande zigenarvalsen "Mustalainen".

Scenen hade nu blivit läkarmottagning. Sten Öberg lekte läkare med verkligt allvar, men ändå klingade skratten vid varje replik. Det är svårt att avgöra om tempot motsvarade förebildens, men med tanke på Öbergs sena inträde i läkarfacket, så var det nog inte så dåligt. Mottagningssystemen Claire var också väl-disciplinerad och snabb i vändningarna.

Brandsoldaterna drog sig närmare scenen, när Ing-Marie Hedqvist sjöng "Om mitt hjärta jag Dig ger". Varningsropet "Lek ej med elden" kunde man läsa på brandsoldaternas läppar.

"Drömmar kring CVA—CFA" var av innehållet att döma en nidvisa, men den blev till en vacker romans, ty Wera Edwardssons vackra, klangfulla stämman fyllde lokalen enbart med väljud.

Idyllen kring personalvården tolkades av den förstående personalchefen Birger Haglund, som klarade upp situationen med en tillsats "vassa armbågar", som verkligen gjorde skäl för namnet. Idyllen kom fram, när den arbetssökande Målar-Gösta (Gösta Andersson) tog sin gitarr i knäet och Haglund axlade dragspelet.

Masen kom igen och gav prov på sin sängkonst med "Det måste vara underbart".

CVA—CFA-kvartetten Claire Eliasson, Ing-Marie Hedqvist, Kerstin Axelsson, Maj Lundgren sjöng Werner Larssons välkända "Uti vår lilla stad". Publiken hjälpte villigt till med refrängen. Stoppuret visade så där ungefär en timma och tio minuter, när Baletten gjorde kvällens sista entré. De fyra dansade en bejublad Can-can och rev ned kvälens sista applådaska.

När ensemblen samlades på scenen till final, var det inte längre något tvivel om succén. Därom vittnade de ihållande applåderna.

Kärlek med förhinder

skulle man kunna kalla nedanstående episod. Den här-rör sig från första världskriget och vi har saxat den ur C. O. Bernhardssons bok "Spionpolisen går på jakt":

Splitter av glas faller klirrande i golvet.

Den unge belgiske löjtnant, René Austin, som just passerar matsalen i Hotel Anglais i Bryssel den ljumma vårvällen 1914 vet sin kavaljersplikt. Han ser att den lilla spåda flickan — på sin höjd 17—18 år — skurit sig i ena handen då vinglasat krossats mot marmorskivan på hennes bord. En droppe blod sipprar fram på hennes ena finger.

Några minuter senare har René Austin och den vackra franska målaren hamnat i ett par fätöljer i hotellets hall. Han får veta att hon helt går upp i konsten och att hennes far, officer i Frankrike, död sedan några år tillbaka, i varje fall efterlämnat ett arv till dottern, att alltid hålla styvt på den ärorika franska armén och att alltid hata Tyskland! Men nu har hon tröttnat på att besöka alla museer i Bryssel, att studera och kopiera de stora mästarnas tavlor, hon vill ut på landet, fånga nya motiv och bese Belgiens alla övriga konstskatter.

En elegant tvåsitsig bil har hon dagen förut fått till hotellet och René kan ju köra medan hon gör sina skisser, eller hur? Den förälskade löjtnanten tar en veckas permission och sedan går färden litet varstans. Som officersdotter vill hans charmanta följeslagarinna naturligtvis veta en hel del om olika fästningar och övningsplatser men han undgår inte att samtidigt förvåna sig över, att hon i vissa stycken är så noga. Efter varje dagspass vill hon exempelvis veta hur många mil de avverkat, hur mycket bensin som gått åt etc. Han tar det för vad han tror det vara, en nyck av en ung förälskad flicka...

En dag får de motorstopp och officeren försöker hitta felet medan den franska målaren strövar omkring i omgivningarna och gör en del anteckningar på lösa pappersblad. De befinner sig vid Beverloo, en av den belgiska krigsmaktens mera vitala försvarsanläggningar just då! I samma ögonblick som löjtnanten får i gång motorn igen, söker hans väninna stoppa ett pappersblad i sin anteckningsbok, men en vindpust tar det.

— Jag hämtar det, ropar den artige mannen och rusar i väg efter bladet, som virvlar i luften.

— Nej, det gör jag själv, svarar den unga flickan med en röst, som märkligt nog låter både skräm och förtvivlad. Papperet jagar fram längs landsvägen. över

Revyartisterna avtackades med brakande applåder i finalen.

Julen och stjärnorna

Alltifrån kristendomens uppkomst har julen varit förknippad med stjärnor. Från bibeln känna vi stjärnan över Betlehem som vägledde de vise männen från Österlandet. I våra dagar skimra stjärnor i toppen av våra julgranar. I fönstren ha vi adventsstjärnor och på många andra ställen, i våra hem, i kyrkorna, i skyltfönstren, i gatudekorationerna, se vi stjärnor. Vad vore en jul utan stjärnor?

Men ute i det fria se vi under den mörka delen av dygnet andra stjärnor, verkliga stjärnor. Vi se stjärnhimlen, det mest storslagna grandiosa panorama som tänkas kan, och som vid juletid, midvintertid, visar sig i sin största prakt, särskilt över snötäckta vidder och snötyngda skogar.

Hur mycket minns vi från vår barndoms och ungdoms skolor om stjärnorna? Några minns litet, andra kanske mycket, åter andra kanske ingenting alls?

Låt oss i jul se upp mot stjärnorna och låt oss åtminstone hitta några bekanta. På bilden visas ett fåtal av de mest kända konstellationerna, som vi se dem på himlavalvet under decembrenätterna omkring kl. 23—24.

Tag först reda på Karlavagnen, sök enligt kartan reda på Polstjärnan, sedan är det lätt att hitta Cassiopeia och de övriga.

Nu några ord om de på kartan visade stjärnorna och stjärnbilderna. Lägg märke till och kom ihåg, att dessa ligga som en pil med Polstjärnan som pilspets.

Karlavagnen ingår i stjärnbilden Stora Björnen. Mest intressant är stjärnan vid tistelstängens krök (Mizar). För ett gott öra är en mindre stjärna (Alcor) synlig mycket nära Mizar. I verkligheten ligger Alcor omkring 5 billioner mil närmare oss än Mizar.

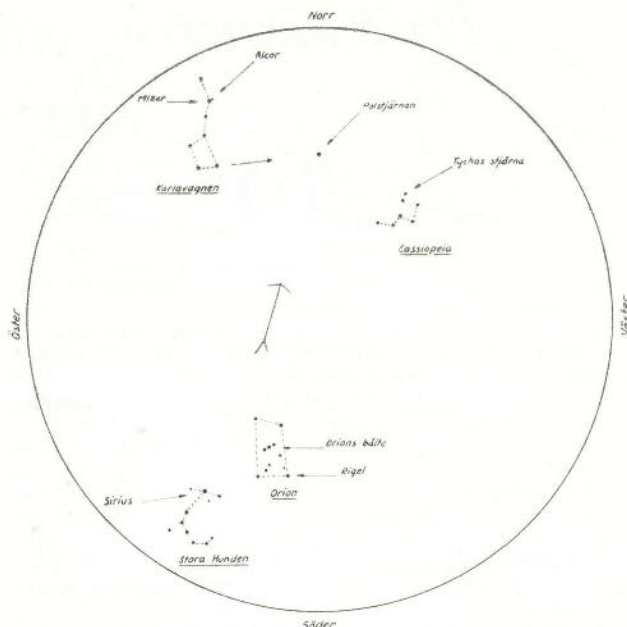
Polstjärnan (Stella Polaris). Följ som bilden visar en linje dragen genom de två yttre stjärnorna i Karlavagnen. På ett avstånd lika med omkring 7 gånger avståndet mellan dessa stjärnor ligger Polstjärnan, som tillhör stjärnbilden Lilla Björnen. Polstjärnan ligger nära den rätta linje, som drages genom jordens sydpol och nordpol, och som utgör den axel kring vilken jorden roterar. Följden av detta är, att Polstjärnan för ögat är ständigt synlig på samma ställe på himlen och alltid i norr. Sedan urminnes tider har denna

ett dike, ut på ett fält och in bakom en häck. Lötnanten är givetvis den snabbare av de två. När han ett ögonblick senare återvänder säger han en smula avmätt i tonen:

— Det försvann i en damm! Vi talar inte mera om saken. Nu åker vi hem! Blek och sammanbiten kör han omedelbart tillbaka mot Bryssel med en lika blek och sammanbiten kvinna vid sin sida. Den här gången sitter hon alldeles tyst och sneglar då och då på René liksom för att söka lista ut vad hans tankar sysslar med.

Vi skall avslöja det redan nu: den lilla fransyskan är och skall i ännu högre grad under hela första världskriget bli — Tysklands, ja kanske hela världens under dessa år obestriddligt farligaste spion. *Annemarie Lesser* heter hon, men blir senare känd och fruktad som "Mademoiselle Docteur" eller "Fräulein Doktor".

Men här i sin lilla bil måste hon alltiämt tills vidare lätsas vara den unga franska officersdottern, ehuru hon av sin kavaljers besöksamma min börjar ana att han hittat den där bortförsta papperslappen, som innehåller noggrant nedpräntade bokstäver och siffror om bestyckningen på de fortd, som paret under de senaste dagarna besökt, alla kanoners kaliber och skottvidd etc. Hon förstår att han avsöjt den farliga komedi hon spelar, att han börjat begripa att alla museibesöken bara varit kamouflagage och att de originella oljemålningar hon då och då skickar till sin adress i — Berlin! — under de grälla färgerna döljer teckningar, som hennes chef mitt i det tyska spionhögkvarterets centrum med största lätthet kan tolka som ytterligt viktiga belgiska försvarshemligheter.

Några stjärnbilders lägen. December kl. 23—24.
Observera vädersträcken.

stjärna varit vägledande för människorna, i synnerhet för de sjöfarande.

Avståndet till Polstjärnan är 465 ljusår och ljusstyrkan 2500 gånger större än vår sols.

Cassiopeia. Bilden visar var denna ligger i förhållande till Karlavagnen och Polstjärnan. De större stjärnorna äro formade i W-form. Intressant är den stjärna som bär namnet Tychos stjärna. Den flammade upp i november 1752 och upptäcktes och utforskades av dansken Tyko Brahe. Ljusstyrkan tilltog och överglänste till och med våra egna planeter. Den kunde ses även på dagen. Men den bleknade och antog sitt nuvarande utseende.

Orion. Denna är den näst Karlavagnen mest kända av alla stjärnbilder. Mitt i bilden strålar bältet, Orions bälte, med sina tre i rad och nära varandra liggande ljusstarka stjärnor. Under bältet finna vi den blåvita Rigel, 18.000 gånger starkare än vår sol och på ett avstånd av 543 ljusår från jorden.

Stora Hunden ligger i förlängningen av Orions bälte. I stjärnbilden strålar den vita Sirius, som är hela stjärnhimmelens starkaste stjärna. Sirius är en av våra närmaste grannar i världsaltet, endast 86 ljusår avlägsen. Den är 26 gånger starkare än solen.

Nog med stjärnbilder för denna gång. Så en förklaring. Ovan har ett par gånger talats om det avståndsmått, som användes i astronomin, nämligen ljusår. Ett ljusår är den sträcka ljuset förflyttar sig under ett år. Ljusets hastighet är ungefär 300.000 km/sek. och ett ljusår är således = 9—10 billioner km. Jämfört med denna måttenhet äro avstånden inom vårt eget solsystem mycket små. Avståndet mellan jorden och solen är endast 150 miljoner km.

I denna lilla artikel har inte vårt solsystems planeter berörts. Som vi veta komma dessa och gå. Vid jultid är Jupiter den mest framträdande. Den går upp vid 20-tiden och lyser starkare än Sirius.

Till slut ett förslag. Titta, när vädret är klart, mot stjärnorna! Gör Dig något bekant med det stora universum! Risken är bara den, att när Du en gång börjat kan Du inte sluta.

Ursa.

Är det så?

Planeringschefen hade besökt CVM i studiesyfte. Nå? frågade någon efter hemkomsten. Jo, det ska vara ljusa bord på planeringen!

Fredagen den 7 okt. var driftvärnet samlat till övning vid skyttepaviljongen.

Driftvärnsledare B. Blomqvist hade lagt upp en trevlig övning, som dels avsåg uppträdande i mörker samt skjutning med k-pist och gevär. Alla var nog på det klara med att det där att ta sig fram i mörker så tyst som möjligt är ganska svårt. Dels är det svårt att skilja på vän och fiende och sambandet måste vara perfekt.

När sedan Westerberg på sin bergslagsdialekt "viskade" så det hördes över hela Brattberget var allt förkyllt att ta sig fram så ljudlöst som möjligt.

Märkesskjutning är också en svår konst, men med hjälp av ficklampor och andra grejor går det också att klara av.

På kvällen provades alla skjutsätt från "gangster-skjutning" till vanligt skjutsätt. Över lag får nog sägas att alla skötte sig bra, fast det var svårt som i en säck. Övningen var bra och anslutningen stor.

Efter övningens slut samlades alla vid kaffebordet i paviljongen för att njuta av lottornas goda kaffe.

Efter kaffet delade driftvärnsledaren ut tjänsteårstecken i guld och silver.

De driftvärnsmän, som tilldelades denna utmärkelse för 5- och 10-årig tjänst inom driftvärnet, är värda en honnör för det intresse som nedlagts och den fritid som offrats under övningar av olika slag.

Det finns plats för flera intresserade i driftvärnet.

Skicka in Din anmälan och Du kommer säkert att trivas i "gänget".

Till sist får driftvärnsledarna tillönska alla en God Jul och Gott Nytt År.

Stf. dv.-ledaren.

En grupp "veteraner" som tilldelats tjänsteårstecken i guld. Överst från vänster: O. Karlsson, L. Mattsson, R. Lenander, H. Lind, W. Lundberg, S. Persson, E. Andersson, B. Westerberg, H. Odénhult, E. Blomqvist samt Dv.-ledarna Wallqvist och Blomqvist.

FCTF:s EXP. I NY LOKAL.

FCTF har under hösten tagit i bruk expeditionen i lokalen i det nyuppförda Apotekshuset vid Nygatan. Det är styrelsens avsikt att hålla expeditionen öppen måndagar kl. 18—19 med början på nyåret.

Fin framgång för säkra skyttar

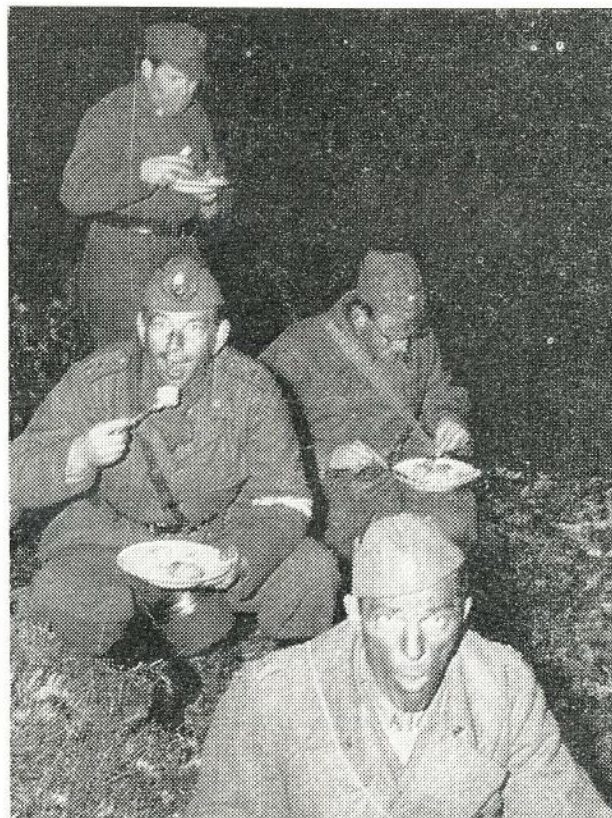
Flygvapnets driftvärn har fr. o. m. i år fått en egen tävlingsskjutning på hemmabanor. Skjutningen är upplagd som en tävling mellan de olika förbanden och verkstädernas driftvärn och omfattar skjutning med gevär, kg och kpist. Man kämpar om två olika vandringspris. Det ena är uppsatt av flygdirektör Bjarnholt, flygförvaltningen, och det andra av flygets driftvärnschef major Remahl. Tävlingen omfattar två serier: den ena mot 10-ringad tavla och den andra mot två uppklistrade $\frac{1}{2}$ -fig. och maximipöngen per skytt blir 135 med gevär och 250 med kg och kpist.

I lagtävlingen räknas en kg-skytt, en kpist-skytt och fyra gevärsskyttar. Tävlingen vanns i år överlagset av CVA-CFA driftvärn med 956 poäng.

Individuellt placerade sig Bror Karlsson som tvåa i kg-skjutningen med 211 poäng och får silvermedalj. Ingemar Carlsson blev trea i kpist-skjutningen på 241 poäng med bronsmedalj som pris. Dessutom ingick i laget gevärsskyttarna Even Persson 129 p., Valter Lundborg 127, Carl Broman 126 och Gösta Pettersson 122 poäng.

Klockan 3 på eftermiddagen samlades CVA och CFA driftvärn för att tillsammans med Arboga hv, AIA dv samt 2 st. hundar ur Brukshundsklubben bilda styrka B. Styrka A besod av Arboga befälsutbildningsförening och var förlagda några kilometer ifrån oss. Efter tältslagning, vedhuggning, minering och grävning av latingrop var det uppställning och avmarsch till middagsmålet. Enligt Gunnar Neuman bestod maten av korv, pepparrotssås, smörgås och dricka. Klockan var då 7 på kvällen och sista gången som styrka A och B möttes som vänner. Redan kl. 21 var det full strids-

Forts. på sid 15.

Fyra tappra krigare utspisas. Främst Gunnar Dahlman, sittande Tage Wallqvist, Arne Carlsson, stående Helmer Persson.

Lärlingar fick premier och goda råd vid årsavslutning

Sittande fr. v.: Arne Eliasson, Bo Engdahl, Lennart Ekström, Göran Gustavsson, Bengt Bengtsson, Yngve Knutsson. Stående Arne Eriksson.

Årsavslutning hölls tisdagen den 15 nov. på Elevhemmet i Ekbacken för klass IV 1954 och 1955. Företaget representerades av styresman O. Dahlin, övering. A. Högfeldt, ing. N. Henricsson, kapten G. Tallqvist, kskr F. Ericsson och vm. N. Thornebrink, KFUM i Västerås av sekr. E. Tunås och FFV av rektor O. Ahlgren. Förutom de avgående eleverna närvar ett 15-tal elever från klass I 1955. Personalföreståndare Folke Ericsson hälsade välkommen och omnämnde att avsikten med sammankomsten förutom avslutningen också var att ge de yngsta eleverna tillfälle att bekanta sig med företagsledningen och de äldre kamraterna. Sekr. Tunås inledde med att tala kort men innehållsrikt om syftet med KFUM:s elevhem. Elevhemmen söker under utbildningsåren ge eleverna en plats, där de

kan få bo och äta sig mätta, men eleverna får också rikt utbyte av att känna kamratgemenskapen. Sekr. Tunås riktade sitt välkommen i första hand till eleverna, som han betraktade som kvällens hedersgäster. Han gav också erkännssamma ord åt hemmets föreståndare Werner Larsson och husmor Tekla Isaksson.

— Vår dröm är att få ett sort elevhem här i Arboga, men det vet man inte hur länge det kan dröja innan vi får yttrade sekr. Tunås till sist med ett vädjande leende till företagsledningen.

Under ciceronskap av Werner Larsson företogs därefter en rundvandring i elevhemmets lokaler. Man fick veta, att elevhemmet startades blygsamt 1947, att ett 35-tal elever bor där nu, man såg att pojkarna hade det synnerligen trivsamt och att det härskade god ordning.

Styresman Dahlin inledde avslutningshögtidligheten med ett tal, vari han först vände sig till de avgående eleverna.

— Jag tror, att ni börjar förstå, varför vi har skolan, inledde styresman, och fortsatte med att klargöra

Sittande fr. v. Bertil Axelsson, Rolf Sparv, Rolf Persson, Per Olov Fors, S. E. Brohlin, Hans Larsson, Ossian Gustavsson. Stående Hans Nordmark, Sven-Ake Martinsson, Hans Selander, Svante Eriksson, S.-E. Hult.

de stora krav och många fordringar, som ställs på flygvapnets materiel.

— Det fordras också erfarenheter, det får ni allt efter som tiden går, dem får ni inte gratis utan ni får själva hjälpa till, avslutade styresman Dahlin sitt tal till de avgående eleverna.

Styresman Dahlin utdelade därefter betyg och uppmuntringspris till följande elever:

Klass IV 1954: Lennart Ekström (pris som bästa klasselev), Bo Engdahl, Arne Eriksson.

Klass IV 1955: Bengt Bengtsson, (pris som bästa klasselev), Lennart Andersson, Yngve Knutsson, Göran Gustafsson, Arne Eliasson.

Styresman vände sig därpå till de nya eleverna:

— Ni har valt yrke, ni har klarat proven och ni har kommit in, men ni förstår inte än, hur väl ni valt — lärlingsskolan är en säker grund att bygga på, yttrade styresman Dahlin bl. a. och hälsade dem till sist på egna och företagsledningens vägnar välkomna till CVA.

Styresman Dahlin riktade också ett tack till rektor
Forts. på sid 15.

Werner Larsson spelar på ett rikt register.

När jag började med "Flyget"

Bergtrollet inleder med detta nummer en ny artikelserie. Bakgrunden till den är tanken, att alla som är anställda vid "Flyget" har några minnen från just det tillfälle, då den första kontakten knöts till "Flyget" som arbete. Bergtrollet kommer att till varje nummer kontakta någon, som är villig berätta om denna första kontakt. Vi börjar med en intervju med en känd CVA-are, Folke Svensson, välkänd under namnet Stor-Sven.

En HD 24 klar att sjösättas.

— Det var 1926. Jag hade gått utan jobb en längre tid och hittade en annons i DN. Det var Svenska Aero-planaktiebolaget, Lidingö, som sökte en filare. Jag fick jobbet en torsdag, började på fredagen och arbetade övertid första kvällen. Fick löfte om förskott, men det glömde man bort och då kom "Slampen" och stack till mej en tia.

— Den här kan du låna, så du klarar dej, sa Slampen.

Han kände inte mej och jag inte honom. Det var det sanna kamratskapet. Där fanns också Middag, Trötter, Ben Turpin, Blatte, Mille och Lattjo. Bara för att nämna en del av det 50-tal unga, friska grabbar, som sysslade med att bygga flygplan.

Jag hade ingen känsla av att jag arbetade med "Flyg" under den första tiden. Då var det enbart detaljtillverkning. Pontonerna, som snickarna byggde för sjöflygplanen, liknade mest stora båtar. Arbetsplatsen var ett gammalt båtskjul, där det aldrig var bätfrött.

Så småningom började man dock skönja flygplanet. Vi byggde bl. a. Henckel sjöflygplan på licens, typerna HE 4, HD 24 och HE 5. Jag fick börja arbeta på flygplankroppen och var med om tillverkningen av det första svenskbyggda flygplanet med stålörskropp HD 5. Alla arbetade med frenetiskt intresse för att nå slutresultatet, flygplanet. Jag började ana, vad "Flyg" var.

En dag samlades all personal för att beskåda provflygningen. Verkstadsingenjören stack tummen i mun av ren nervositet, när inte allt klaffade. Men dock. Planet lyfte elegant som en fågel. Då klarnade begreppet "Flyget".

Något senare fick tre man följa med på en provtur. Från den öppna sittbrunnen hade man en härlig utsikt. Men så vände planet plötsligt nosen rätt ned i en störtdykning. Oj, hann man bara tänka, innan vi var på vattnet igen.

— Sabla glasögon, jag såg inte ett smack, sa provflygaren, dåvarande kapten Thornberg.

Den avbrutna provturen fortsatte och nu hade känslan "Flyg" växt sig stark. I den rymdes fast kamratskap, starkt gemensamt intresse för ett arbete med livgivande mål, ansvarskänsla för produktion och sist, men inte minst, en doft av äventyret. Det är "Flyget".

Årets Mäss- resultat

"Bättre än
väntat"

Ett år har gått sedan driften av Mässen övertogs av personalorganisationerna vid CVA-CFA. Bergtrollet har tagit kontakt med mässtyrelsen för att få höra något om resultatet av det gångna årets verksamhet. Vi frågar Balk-Johan om resultatet har motsvarat förväntningarna.

— Det har gått bättre, än vad vi väntat. I varas skyttade en del bekymmer. Vi miste barnbespisningen, som ju gav en direkt inkomst utan avsevärd omkostnadsökning. Så kom restaurantavtalet med sin berättigade löneökning. Den lägsta avlönade fick 65:— kr. mer i månaden i lön. Vid råvaruprishöjningen i varas signalerades samtidigt prishöjning till hösten. En annan kris seglade upp under sommaren. Potatisskörden slog fel på grund av torkan. Priset på potatis översteg de vildaste aningar. Vi förstod att en omkostnadsökning måste bli följden. Vi beslöt i styrelsen, att en gång för alla höja priserna. Det ansågs orätt att sänka standarden. Föreningsstämman godkände vårt beslut.

I dag ser vi, att det var lyckligt. Vi har lyckats behålla vår standard. Det finns anledning påpeka, att vi måste hålla en ekonomisk mathållning. Ibland tar en varmrätt eller soppan slut, men detta är givetvis beroende på opåräknat stor tillströmning.

Vi kan glädja oss åt en ständig ökning, speciellt på varmrättssidan, vi vågar inte längre tala om "portionsrekord".

Arbetet har lagts upp rationellt och personalen är väl avvägd efter behovet. Vi har gått in för heltidsanställd personal, vilket ger oss större utbyte och skapar trygghet för personalen. Några personalsvårigheter har vi inte haft.

Sedan avsättning gjorts till reservfonden kan vi konstatera att föreningens ekonomi är god. Vi har konsoliderat vår ställning genom kontanta inköp av porslin och annan utrustning. Vi har amorterat vår skuld och i samband därmed kan nämnas, att vi inte behövde låna upp mer än hälften, av vad som från början räknats med.

Som vi ser det i dag skall vi kunna ta den råvaruprisstegring som skett, utan prishöjning. Vi vågar oss inte på några extravaganser i fråga om standardhöjning, men Lucia-kaffe kommer vi att bjuda på och en ordentlig jullunch till ordinarie pris, det kommer vi att ordna till.

Enligt vårt program skall vinstmedlen användas för prissänkning och konsolidering. Det ena har vi klarat av i år.

Det har varit roligt att sköta mässen, beroende bl. a. på att vi har duktiga flickor, en skicklig kock och en bra husmor. Samarbetet i styrelsen har varit det bästa.

Så talade Folke Svensson (Stor-Sven), pionjär inom flygindustrien, som varit med vid starten av flygplantillverkningen vid fyra företag, Svenska Aero AB, A. B. Svenska Järnverksverkstäderna (ASJA), Linköping, (föregångare till SAAB), FFVS och CVA och dessutom arbetat vid CVM.

Old Jim.

Vad har hänt . . . ?

Så här i årets elfte timme vill man gärna söka göra ett sammandrag över läget på olycksfallsfronten. Det visar sig då först och främst, att vårt fjolårsresultat tråkigt nog inte går att förbättra. Vi är redan nu uppe i större antal olycksfall än hela förra årets. Det märkliga har inträffat att stegringen skett under höstmånaderna, d. v. s. efter semestern trots all den sol, som slösats på oss hela sommaren. Kan vi manne fått för mycket av det goda? Det ser i alla fall inte bättre ut. Vad har vi haft för olycksfall, frågar kanske någon. "Jo", svarade en gång en av CVA:s äldre skyddsombud: "vi har haft för många onödiga skador".

Samma svar kan med fog ges även i år. Dock med tillägget att de hittills, dessbättre varit godartade.

Detta om olycksfallen på CVA.

CFA kan åter notera ett utomordentligt vackert resultat av sitt skyddsarbete. I skrivande stund har ingen yrkesskada inträffat under 1955, som föranlett anmälan till siukkassa. Några färdolycksfall har visserligen hänt men som dessa äro rena trafikfall och dessbättre avlöppt lyckligt, är det med glädje man konstaterar att arbetsplatsen hittills varit förskonad från olycksfall.

Det finns bara en förklaring till detta goda resultat. Den personliga insatsen. Det går nämligen inte att tekniskt ordna skydd för alla arbeten på ett förråd av CFA omfång. Arbetsobjekten äro här allt för växlande. När man vet detta och vet att man måste hålla arbetet i gång, finns bara en effektiv utväg att göra arbetet riskfritt och det är att använda huvudets övre innehåll samtidigt med händerna. Det har man gjort på CFA och resultatet har inte uteblivit. Därför ett uppriktigt "lycka till även i fortsättningen".

Det har hänt lite' annat också.

Nu har t. ex. *den* eller *de* kommit tillbaka som har sitt högsta nöje i att förstöra toaletterna. Man roar sig återigen med att slita loss pappershållare, trampa sönder evakueringsrör, slita loss spolröret från sina fästen och nu till råga på allt även bryta loss klossettolen från golvet. Dessa utpräglade bevis på energiöverskott skulle otvivelaktigt vara mer till gagn för produktionen om dessa dolda krafter kom denna till del. Nu är det tyvärr inte så. I stället framträder här en mentalitet som har ringa eller ingen förankring i begreppet aktsamhet. Detta så mycket mer förvånande, som skadegörelsen i dessa fall drabbar skadegöraren själv och hans kamrater. Det är ju nämligen så att toaletterna på en arbetsplats i regel äro avsedda för flera och att de allra flesta av kamraterna ej tvekar om att finna dessa utrymmen i skick *sämre* än svinstior.

Inom skyddskommittén har man allvarligt diskuterat vilka åtgärder man bör tillgripa för att stävja ofoget. Många förslag har framkommit. Ett av dem och troligen det mest effektiva går ut på att kapa övre delen av toalettdörrarna till sådan höjd att en viss insyn

kan ske av de som befinner sig utanför. Vad detta innebär förstår var och en. Hoppas att vi slipper det.

Se'n händer varje dag . . .

när vi ska hem från jobbet. Ja, de va rätt gissat. Det finns fortfarande en stor del cyklister (man börjar ju alltid med den största gruppen) som för själ och pina inte ska s'äppa förbi en snabbare cyklist på cykelbanan därför att "vi tre som åker i bredd måste snacka med varandra först". Vet Ni, som uppför Er så, varför den som vill köra om har så brått? Säkert inte. Ni vet säkert inte heller att Ni då uppträder tarvligt mot Edra medtrafikanter. Nu vet Ni det. Förresten, Ni vet kanske inte heller att man inte bör cykla flera i bredd även på nya riksvägen där cykelbana saknas, om andra fordon nal'kas. "Syndens lön är döden", säger Fröding i sin dikt "I bönehuset". Aldrig kunde väl den store nu hänsovne skalden ana att dessa ord skulle få en så skrämmande aktualitet i våra dagars trafikliv. Men det är faktiskt så. Vi är väl alla överens om att det är "Synd" att inte kontrollera kattöget på sin cykel. Å det vet väl de flesta att en cykel med dåligt eller intet kattöga upptäcks av en bilist, med rätt inställt halvljus, först när det är för sent. Hur det känns att få en bil med ca 50 km. hastighet i ryggen när man cyklar kan jag dessbättre inte tala om och den som har fått det har i regel slutat att tala.

Sen får vi inte glömma det hala väglaget de närmaste månaderna. Då växer bromssträcken för ett motorfordon till det flerdubbla. Men smällen för den som kommer i vägen för detta fordon blir lika hård. Tänk på det. Du som ska svänga ner från cykelbanan till gamla vägen mot stan. Det kan nämligen hända att den bil som Du ska skära kursen för kanske förs av en främling på genomresa och som är fullständigt okunnig om våra trafikförhållanden.

Därför go'vänner. Låt oss lugna ner oss ett tag i den stilla iulefriden och noga betänka vår egen skräpplighet. Ingen utav oss vill skada sin nästa, det bara blir så.

Om det är någon som orkar läsa mer så kanske vi ska tala litet om stoppmärkena också. Det finns ju några sådana särskilt när vi ska till jobbet på morgnarna. Det är glädjande att se att övervägande delen av flygets folk verkligen respekterar dem.

Tyvärr måste man dock konstatera att vi ibland oss har sådana som fortfarande tror att dessa stoppmärken är till bara för andra. Kostnaden för överträde'se av stopplikten vid infart på huvudled uppgår efter dagens kurs för en kroppsarbetare till ca 90 kr. Hur mycket det blir för högre löntagare vet polischefen bäst. Som Ni förstår kära läsare så är det inte bara en kategori som syndar på nåden. Nei då, även de som man tror ska föregå med gott exempel smakar också i bland på den förbjudna frukten.

Förlåt, jag höll på att glömma motorförarna. Ni åker väl både hänsynsfullt och med omtanke om andra trafikanter? Ni försöker väl inte åka framför någon cyklist som redan hunnit över halva vägbanan på väg in i Ekbacken. I så fall akta mjölkbordet, detta är Arboga stads egendom. Ni försöker heller inte pressa Er igenom cykelklungan som ska in vid Zakrisberg på morgonen eller försöker köra om andra motorfordon i svängen in till CVA infart. Gör Ni inte något av detta då är allt bra och vi kan alla hoppas på en riskfriare framtid.

God Jul önskar

griniga Lifvendahl.

JULKLAPPSTIPS.

Du som är familjefar och som vill cykla hela året. Viska till frun att hon och barnen ger Dig ett baklyse till cykeln i julklapp. De kostar ca 3:25 kronor och eftersom Du måste ha ett sådant efter 1 juli 1956 så varför inte redan nu. Säkertligen den billigaste försäkringen.

Tomten.

Kring år 1 efter CVA födelse

1.

Skrivaren har en bekant, som i många år tjänstgjort som assistent åt en känd psykiatriker. Vid ett tillfälle utlät sig sinnesundersökaren till sitt biträde:

— Egentligen borde ni någon gång ta och undersöka mej. Eftersom bara omkring tolv procent av alla människor är fullt kloka, så kan det innebära att jag själv hör till de andra åttiåtta procenten. Nå, strängt taget kan inte ni heller göra undersökningen, ni kanske hör till dom senare, ni med.

Professorn ifråga slutade med ett tankspritt mumlande om att rollerna alltemellanåt borde växlas om — de som sändes till honom för sinnesundersökning skulle få tillfälle undersöka den auktoriserade undersökaren.

Jo, jo! De flesta är onormala på något sätt. Yttringarna växlar. Fransmannen Gérard Labruine med pseudonymen Gérard de Narval, den franska roman-tikens kanske mest ursprungliga geni, brukade promenera på boulevarderna i Paris, ledande en stor hummer i ett blått sidenband. Erik XIV:s hovfolk hängav sig åt glaskrossning: vid ett enda julka'as slängde de etthundrasjuttifyra kristallskålar i väggarna. Hitler hade specialgjorda lågfåtöljer åt besökande, medan han själv satt på ett podium i en stol av ansenlig höghets-typ. Uttrycken är som sagt många. En del hälsar aldrig på folk. Andra är miuka i ryggen som biörkvidior när det gäller överordnade och taggiga som igelkottar i förhållande till underordnade. Den bakomliggande onormaliteten är densamma. Några demonstrerar sin tro på vår Herre med faslig frenesi, några återigen använder ordet "religiös" som om de skulle fått en eller annan liter kräkmiddel i vrångstrupen. Lika galet i båda fallen.

Skrivaren själv då? Normal? Nej då. Har inte sedan förståndet börjat komma, vilket inträffar efter det förtjättande eller förtinande levnadsåret, inbillat mig något sadant. Erkännes: det verkar motsägelse att tala om förstånd i bemälda sammanhang. Saken skulle kunna uttryckas så, att kring de åren upptäcker man sin brist på förstånd samt fattar och finner sig i att höra till de åttiåtta procenten enligt ovan. Alltnog. Konklusionen är den, som Karmansbosmeden sade till en brukspatron en gång i världen:

— Var å en ä toku på sitt vis, så vi kan ta varandras kardor, patron!

Min åkomma? Skriver dagböcker. Började 1919 och har sedan fullföljt åkomman dag efter dag i trettio sex år. Och inte nog med det. Vid sidan om denna allmänna sinneskrämpa dessliques haft och har en speciell — dagboksanteckningar från den dagliga gärningen. Då även från den vid CVA. Har till och med låtit sist-nämnda art av onormalitet fritt få utvecklas därhän, att jag uttryckt önskan att de där dagböckerna ska hamna på CVA så småningom. Vad som i dem står skrivet? Obektivt och subjektivt. Allmänt och personligt. Snällt och elakt. Kverulerande och sakupplysande. Ändå påstår en del att slikt har ett visst värde. Historikern Anders Fryxell skrev en gång, att "protokollförare och dagboksförfattare ger källmaterial för efterföljande årtionders historieforskare."

2.

Tyckte någon yrkade på att få tjuvtitta i de där dagböckerna redan nu? Åh, stilla nyfikenheten och avslöja inte så där den onormala sinnesbeskaffenheten! Men enstaka stickprov då? Möjligen. Och med tvekan. Men det ska bli litet, det.

Så här!

13/2—46. Uppbördstjänsten likartad med den jag sysslat med i armén i fem år. Atskilligt är dock nytt. Om det ville jag veta något men läromästare finns inga

här. Lunchrasterna används för orientering i papper och pärmar, bestämmelser och förordningar.

23/2—46. NN är duktig att måla. I dag sattes hon av de Högre till uppdraget att göra idrottsaffischer för våra sportare.

6/3—46. Högtidligheten verkar påfallande stor här. Har alla sväljt ett stålrör, som skapar stelheten? Gör allt för att bryta ryggen av den.

10/5—46. Inventering i "berget" på avd. 250. Det gällde Sjölin. Han hade bra reda i sina utkvitterade grejor.

15/5—46. FCTF verkar vara en skral fackorganisation. För olika yrkesgrupper och för mycket sociala struntrangskalor, kanske.

16/5—46. Bullrande kalabalik inne hos grannen Folke Eriksson vid 13.30-tiden. Golv och väggar skakade. Värre än hos oss här om dagen då vi fick småskäll av kamrer Jonsson.

25/5—46. Den bokföringsmässiga inventeringen av FFV:s aldrig uppföljda materiel, vilken jag sattes på när jag kom 1/2, nu klar. Utfört som extra jobb bredvid det ordinarie. Detta skulle givetvis ha gjorts för längesedan.

4/6—46. En av flickornas allra bästa arbetsdagar, börjar bli nästan idealiskt. Fröken Gustafsson "Pyret" artar sig väldigt bra.

27/6—46. Känslan av den första tidens otrivsel kom igen i dag. Är det verklig effektivitet att en *rusanda*, förnämligast begränsad till benen, är rådande? Skulle inte mer utvinnas genom lugn målmedvetenhet? Och tjänstemännen lider brist på kamratkänsla. Är en del från Grönköping?

5/9—46. Börjar trivas på allvar nu. Här har vi fått ordning på oordning, skräp och eftersläpningar. Den nya organisationen har jag genomfört utan anvisningar från närmast överordnade. Men än återstår åtskilligt.

9/9—46. I dag fick vi en ny "donna" igen. En fröken Elsie Larsson. Synnerligen *ny*. Men ordningssinne och snabb uppfattningsförmåga har hon. Men det blir väl med henne som med många andra man haft: när man asidosatt sitt eget arbete för att insätta henne i jobbet, flyttats hon.

18/9—46. I dag flyttade Elsie L. till upphandlingen.

5/10—46. En ungdomlig avdelningsföreståndare kom på förmiddagen inkrängande och jämrade sig över hur mycket han hade att göra och hur hans "inkommande" postkorg inte förmådde rymma hans papper. Jag sade: "Får jag säga något helt utanför tjänsten som en äldre person till en yngre: jag vet en bra hjälp?" "Nej, vet du!" svarade han, "va då?" "Använd tiden till arbete i stället för att lufsa ikring överallt", rådde jag. Då gick han och vi fick jobba i fred.

6/11—46. Tvingats anlita sjukvården. Sadant gör man inte gärna.

14/12—46. Har föredragit småärenden för S flera gånger men i dag blev det mer ingående. Han sken som en sol och var människa. Jag som kom från armén var van vid "Västerbottens skräck", major Hæggsström då vid I 18, i föredragningssammanhang är för tid och evighet frälst från all nervskälva. Men i dag föll jag till föga. Så illa kan prat berykta ens nästa, till vilket kollektiv även ens chefer hör. Sadant där avvärpar och gör att man försöker utföra det man ska samt en gnutta därutöver.

3.

Vidare i texten? Ahnej, sakta i backarna. Det övriga skrinläggs. Nå, syftet med de här raderna? Jo, jag är faktiskt inte ensam vid CVA—CFA om sådana här anteckningar. Utan att förråda detaljer så kan det avslöjas att administrationens grand old man, ingenjör Berggren, är skyldig till liknande. Sakerligen

Under de senaste decennierna ha av och till allergiska sjukdomar omnämnts i dagspressen. Ibland kan det vara fråga om en hudsjukdom, som framkallats av beröring med en blomma eller med något av de allt vanligare kemiska tvättmedlen, ibland beskrives hur snuva kan orsakas av olika sorters frömjöl. Vad beror nu dessa allergiska sjukdomar på? Ja, man kan svara på denna fråga på följande sätt. Hos den allergiskt sjuka reagerar kroppens celler på ett onormalt sätt gentemot ämnen, som för andra människor är fullkomligt ofarliga. Hos den ene kanske en besvärande nässel-feber uppkommer efter förtärande av ägg, ett födoämne, som de flesta människor begagnar till föda dagligen. En annan åter drabbas av astma om han kommer in i en ladugård, under det att landsbefolkningen aldrig känner några besvär av dagligt arbete med djurskötsel. Exempelen skulle kunna mångfaldigas.

Den allergiska sjukdomen är icke ärftlig och den smittar icke. Emellertid ärves anlaget för sjukdomen. Man kan ofta spåra allergier av varierande slag inom en släkt flera generationer tillbaka. En har t. ex. astma en annan hösnuva eller nässelutslag. En frisk kan föra anlaget vidare utan att någon gång i livet ha visat några symptom på allergisk sjukdom.

Det är ofta synnerligen svårt att analysera orsakerna till den allergiska åkomman. En ytterst viktig del är en noggrann och tidsödande utfrågning av den sjuke, för att klarlägga sjukhistorien, vilken ofta kan ge värdefulla spår. Vidare har man att utföra s. k. hudtestningar. Dessa tillgå så, att små mängder av olika ämnen sprutas in i huden på den sjuke och om denna är överkänslig för något av ämnena framträder en reaktion. En annan form för testning är att små papperslappar eller tyglappar indränkta med olika lösningar lägges direkt på huden. Avläsning sker så något dygn senare och vid överkänslighet uppstår en rodnad under lappen. Metodiken är emellertid synnerligen speciell och fordrar stor erfarenhet för att kunna bedömas. Alltnog med ledning av här i korthet antydda förfaranden kan ofta sjukdomens orsak spåras. Hur skall man nu bota en sådan här åkomma? Tyvärr måste konstateras, att vi med nuvarande resurser icke kunna bringa en allergisk sjukdom till läkning, ty anlaget finnes alltid kvar om än latent. Men en hel del kan göras för att bereda den sjuke ett praktiskt taget besvärsfritt liv. Genom behandling med olika åtgärder kan man komma mycket långt och det är med glädje man kan säga, att det är genom olika bidrag av flera svenska forskare, som allergien förts fram till dess nuvarande möjligheter ifråga om behandlingsmetoder.

G. Bergquist.

även andra. Skrivaren råkar vara en gammal letare i luntor samt har under årens lopp belastat åtskilliga spaltmeter i diverse tidningar samt även boktryckeripressar med resultatet av sådant letande. Vet att personligt källmaterial har visst värde för historiker. Och därför bör bevaras. Kanhända att vi kommer att vända oss i våra gravar när materialet så småningom skall utnyttjas.

Då får vi komma ihåg August Strindbergs ord: "Det kan vara skönt att få vrida på sig nere i kyrkogårdsleran när man i ett halvt århundrade legat utan att få vända på benranglet..."

Ew. Sd.

Forts. fr. sid. 11.

Ahlgren och övriga lärare för deras insatser. Det blev också ett tack till Elevhemmet i "Ekbacken, till dess föreståndare Werner Larsson och till husmor Tekla Isaksson.

Härligt doftande kaffe stärkte röstresurserna och Werner Larsson satte med sitt sprudlande humör en väldig fart på allsången. En och annan historieberättare trädde fram på arenan och applåderades av auditoriet.

Överingenjör Högfeldt tog till orda.

— Jag är ganska ny här och jag har inte träffat er så många gånger, inledde Öi och nämnde samtidigt, att han funderade på att i fortsättningen ordna avslutningsträff för de avgående eleverna.

— När ni ska fortsätta på era stapplande steg är det ett önskemål, att ni ska stanna, men jag kan inte säga att jag blir ledsen om ni söker er ut. Det ger er nya intryck och erfarenheter. Men ni vet att ni är välkomna tillbaka, sade Öi bl. a. Han avslutade med att hälsa de färdiga hjärtligt välkomna till verkstaden, likaså välkomnades de, som nu börjat, till CVA och verkstaden.

Rector Ahlgren gav eleverna en tankeställare genom att jämställa daningen av eleven till en skicklig yrkesman med tillverkningen av en detalj. Detaljen granskas och kontrolleras så småningom och om den inte håller måttet, blir den kasserad. Eleven kommer också en gång till slutkontrollen!

Bo Engdahl talade på de avgångna elevernas vägnar. Han tackade verkstadsledningen för den utbildning de fått. Tiden i skolan hade varit så lång, men nu när skolan var slut, allt för kort. Han tackade lärarna, som bidragit till att göra skoltiden givande och han uttalade förhoppningen, att de nya grabbarna skulle ta intryck av vad som sagts under kvällen och en gång därigenom få känna samma tillfredsställelse, som de avgångna nu gör över lärlingsskolans lärdomar.

Som avslutning visades två filmer, "Flygvapnet i bild" och "Resa till Paris".

Forts fr. sid. 10.

beredskap på båda sidorna. Omkring klockan 21.30 gick patrull Dahlman ut med de väl sotade och maskerade krigarna 13 Birger Westerberg, Lars Palmqvist och Olle Asplund. Olle hade med en liten trindkilad ryggsäck, som han ej ett ögonblick lämnade utan bevakning. Fram på morgontimmarna var ryggsäcken troligtvis utan värde för då tog han av sig den. Arne Patrik tog Bror och Jack med sig ut på en hård och krävande uppgift. Vid tolvtaget på natten kom Gunnar D och Arne P in med sina patruller och rapporterade att inget fientligt fanns inom deras spaningsområde. Olle A var genast efter hemkomsten igång och fängade spioner som nästlat sig in i vår förläggning. Olle var bergsäker på att det skulle finnas fiender ute i kärren, som var vår östra gräns. Cirka 200—300 tuvor fick en spark av Olles lilla fot, ifall det låg någon gömd bakom tuvorna skulle han fram. Tyvärr fanns det inte någon fiende, det vara bara tuvor och buskar. mellan 1—3 på natten skulle vi vila för att samla krafter till anfallet kl. 4 på morgonen. Det blev inte mycken sömn, ty det var kallt i tältet. Hur mycket Helmer Persson mosade in i kaminen var det kallt om ryggen utmed tältkanten. De som kunde sitta och sova fick kanske några minuters sömn. Klockan 4 på morgonen var det avmarsch från tältförläggningen mot den fientliga lägerplatsen. Allt gick fint tack vare Arne P goda terrängkännedom. När striden var slut, saknade vi Lasse Palmqvist. Då vi sent omsider hittade honom, talade han om att han ramlat ner i en stor grop, å när han sedan kom upp var vi försvunna. Lasse gick därför rakt in i den fientliga posteringen och öppnade ett eget krig. Klockan 8 var det försoning A och B emellan med kaffe och kritik av övningsledaren Rolf Skenström. Prosten Björnell höll därefter korum. När det var dags för vanligt folk att gå upp på söndagsmorgonen gick vi till sängs. Utom Bror Karlsson som åkte till Odensvi på fältskjutning. Att han sköt på fel figur på första station förlåter vi honom.

Välkommen i driftvärnet
Driftvärnsledaren.

"Blötis" om "Balken"

Ingvar Johansson ny ordförande i 52:an

Det är ett vanskligt företag att ge sig in på att ge några synpunkter och intryck av vår förra ordf. i FCPF-avd. 52, men jag skall försöka ge några glimtar. För det första beklagar jag avdelning 52, som mistat en sådan kraft inom styrelsen som Balken med sin kännedom om organisationer i allmänhet och FCPF i synnerhet, men vi har honom i alla fall kvar inom organisationen. Vad han har gjort för medlemmarna inom avd. 52 kan ej mätas i valuta. Man kan nog säga, att han har byggt upp den organisation, som i dag kallas 52-an.

Balken är en arbetargrabb in i själen och han har handlat så efter bästa förmåga.

Han har en social indignation, som tar sig uttryck i en helig ilska över något, som han anser är orätt i samhället. Den första kontakten jag fick med Balken var 1945, då jag anställdes på CVA. Då arbetade han på landningsstället till J22, jag uppsökte honom i anledning av inträde i fackföreningen.

— Jasså, du är nyanställd? Jag hoppas du känner avtalets bestämmelser, var hans kommentar.

Rätt så typiskt för Balken tycker jag. Han anser med rätta, att man bör veta vad man ger sig in på, innan man tar en anställning. Det händer, att det kommer människor efter några dagar sedan de börjat och frågar vad vi har för dj-a avtal, det får ni försöka ändra på. Det var tydligen det Balken var rädd för att jag skulle efter ett par dagar.

Efter några år kom jag själv med i avd-styrelsen och vi fick lära känna varandra bättre.

Hur har det gått att arbeta tillsammans med Balken i styrelsen? Jag måste säga, att det har gått utomordentligt bra. Han har idéer och utvägar för allt. Han tar ständigt upp nya frågor, om förkortad arbetstid i bergslokaler bland annat, och som han själv ej ensam kan genomföra. Det är givet, att i en styrelse så dyker det upp många frågor, som det finns olika åsikter om och jag måste säga att det har inte varit direkt någon missionskyrka, men det är ju heller inte meningen. Den gode Balken har temperament. Men det har mest varit skojigt att arbeta tillsammans.

Han har lärt mig mycket och det är jag tacksam för. Det behövs, kan jag ana. Balken är kul, där han är, händer det alltid något. Men alla människor har ju någon baksida och det har även Balken, men hans förtjänster överväger många gånger hans svagheter. Vad man vill önska honom nu, det är att han skall trivas på sitt nya jobb och vara nöjd med den insats, som han gjort för oss alla i avdelningen. Och i sommar får han en längre semester än förut och då är inte gäddorna säkra, när han svänger sitt kastspö. Och blommorna på tomten hemma i Brattberget kommer att bli ansade. Är det någon som vet, att Balken kan namnen på alla blommor och träd på latin!

Ingvar Johansson.

FCTF avd. 107 har 10-årsjubilerat

FCTF:s arbogaavdelning firade den 8 okt. sitt tioårsjubileum med en fest på CVA:s mäss under god stämning och tillslutning.

Avdelningen hade nöjet att som gäster se bl. a. styresman Dahlin, förrådsdir. Nyberg, ombudsman Magnusson, drätselkammarens ordf. Brodin samt ordf. i avd. 72 och 73 S. Englund och A. Bengtsson.

Avd. ordf. Birger Ahlin konstaterade i sitt hälsningsanförande, att vi vid detta tillfälle träffade våra chefer vid andra bord, än förhandlingsborden. Han tackade för den förstäelse, som kommit avdelningen till godo under de gångna åren och uttryckte den förhoppningen, att detta samarbete skulle vara av bestående art.

Under den charmanta supé som serverades, framförde avdelningens tidigare ordf. H. Jersby en av honom författad prolog, vilken mottogs med berättigad uppmärksamhet. En hel del tal förekom också. Styresman Dahlin tackade för de insatser, som avd. gjort, och för att den valt de styrelser, som den gjort. Förrådsdir. Nyberg framhöll bl. a. de insatser, som avd. gjort för att sammansvetsa de båda företagen och uttryckte förhoppningen, att samarbetsviljan allt framgent skulle bestå.

Ombudsman Magnusson talade för förbundet och dess strävanden och framhöll de många goda initiativ, som avd. tagit. Han underströk vidare den livaktighet, som alltid varit rådande inom avdelningen och slutade sitt anförande med att som gåva överlämna en ordförandeklubba.

DK-ordf. Brodin berörde inledningsvis de problem, som stadens förvaltning haft att brottas med i samband med tillkomsten av CVA och CFA. Talaren poängterade att de nyinflyttade i staden på ett utomordentligt sätt hade inordnat sig i den gamla staden och att många av den jubilerande avdelningens medlemmar på ett verksam sätt hade ställt sina krafter i samhällets tjänst.

För Malmslätt- och Västeråsavdelningarna talade den sistnämndas ordförande A. Bengtsson, vilken framförde dessa avd. gratulationer och tackade för ett mycket gott samarbete och överlämnade som gåva en tavla.

Vidare frambars gratulationer från TCO genom L. Peters, från SAF genom G. Fried, vilken överlämnade en graverad tallrik samt från FCPF genom O. Göransson, som överlämnade blommor.

Styresman Dahlin tackade för maten och nämnde bl. a. att den avdelningsägda mässen på ett mycket gott sätt skilt sig från sin uppgift.

*Styrelsen för avd. 107 Inger Nordlund, Åke Ceder-
tun, K. O. Sundwall, Birger Ahlin, Erik Larsson,
N. G. Lindmark. R. Strindler saknas på bilden.*

FÖRETAGSNÄMNDEN CVA

Vid det ordinarie septembersammanträdet diskuterades ett förslag av instrumentmakare K. E. Thorén till förbättring av provanordning för indikering av lagerspel. Ärendet återremitterades till granskningsnämnden.

Det konstaterades, att den beslutade tävlingen i spar-samhet med förbrukningsmaterial är i gång. Den första tävlingsperioden omfattar tiden september 1955—februari 1956. Nämnden enades om den ändringen i tävlingsbestämmelserna, att priserna inte nödvändigt skulle utgöras av facklitteratur.

Arbetarnas företagsråd hade tagit upp frågan om flygfäلتets utnyttjande för åkerbruk. Ordföranden lämnade en ingående redogörelse för flygfäلتsarealens användning. En utarrendering i större utsträckning än för närvarande är just nu icke möjlig. Det kan emellertid eventuellt göras längre fram, då banförhållandena blivit klarare. Vidare diskuterades möjligheterna till egen vattenförsörjning i berget, speciellt beträffande dricksvatten. I samband med en fråga om vissa toaletter i tunnel I berördes även rökförbudet.

Information lämnades om personalförändringar för tiden januari—september 1955, arbetsbeläggningen, byggnader och maskiner.

Nämnden uttalade sig positivt för en kurs med rubriken "En titt in i vårt företag" som ordnas i ABF:s regi i staden. Nämnden uppdrog åt Mattsson, Jersby, Andrén och Ekman att utarbeta formerna för kursen i samarbete med ABF och studieledarna i personalorganisationerna.

Här kan nämnas, att kursen samlat 275 st. anmälningar. Första sammanträdet hölls den 2 november i Folkets Hus rotunda, då styresmannen, överingenjören och sektionscheferna talade om CVA historia, uppbyggnad, organisation och arbetsuppgifter. Nästa sammanträde äger rum den 17 november, då en föreläsare från Industrins Upplysningstjänst talar om företagsekonomins grunder.

Ett extra nämndsammanträde ägde rum den 10 november, då information lämnades om den ekonomiska årsredogörelsen för budgetåret 1954/55. Vidare informerades på platsen om de pågående inredningsarbetena i den förutvarande monteringshallen för dess framtida användning som telehall.

Gratifikationer.

Arbetande förmannen K. G. Raattama för diverse förslag till arbetsbesparande åtgärder.

Arbetande förmannen K. A. Ågren för förslag till nittång vid reparation av frekvensväljarmekanism i flygradiostation.

Skr.

Vid kaffet inträffade den överraskningen, att den kände showartisten Miller Zieg'ér framträdde som elvgäst och roade gästerna på sitt otvungna sätt.

För dansmusiken svarade Gösta Klings ensemble och alla kunde fram på småtimmarna konstatera, att avd. 107:s tioårsfest blev en fullträff.

Sun.

Vintern har kommit och därmed rävjaktsäsongens slut. Det är inte alldeles omöjligt att radioorientera även i minusgrader, men det ger inte den tjusning som jakterna under säsongen.

Säsongens sex tävlingar har gynnats av strålade väder och deltagarna har gjort strålade resultat.

I den sista tävlingen, vilken gick den 25 augusti med start vid Vinbäcken, avgjordes KM. Segrare blev H. Englund på tiden 1,53. Tvåa blev O. Hallén på tiden 2,05. Tävlingen var mycket krävande och bjöd på såväl svårigheter som lustigheter. Det svåraste momentet kanske bestod i att tävlingen började som dagjakt och slutade som nattjakt. För lustigheterna svarade Arbogapolisen, vilken inom parentes gjorde en respektabel insats. Någon vaksam person hade av allt att döma tyckt att en av "rävarnas" beteende, vid sökandet efter lämplig plats i terrängen, såg litet skumt ut varför Arbogapolisen larmats. Polisen "tog" räven på rekordtid, t. o. m. före sändningstidens början, vilket får anses som en topprestation. Som tur var hade räven ifråga klara papper och KM-tävlingen kunde fortsätta och gav följande resultat:

De fem bästa: 1. H. Englund 1,53, 3 rävar; 2. O. Hallén 2,05, 3 rävar; 3. A. Åkesson 1,04, 2 rävar; 4. I. Öhrling 1,33, 2 rävar; 5. E. Ritzén 1,18, 1 räv.

Rävjaktskommittén.

Tecknarens syn på polisens rävjakt.

I IFFA backspegel

Flygdagen.

När man, som jag nu gör, sätter sig ner och summerar ihop idrottsföreningens arbete under det gångna året, blir summan av kardemumman mycket arbete, men litet idrottsutbyte.

Vi stod ju i år tillsammans med Flygklubben som arrangör för Flygets dag. Att en sådan apparat kräver mycket arbete, det förstår nog alla och envar. Det har dock varit ett enbart nöje att få arbeta sida vid sida med Flygklubben, varför jag hoppas, att det inte var sista gången. Vi har ju ännu inte helt avslutat kapitel Flygdagen. Vi har en Saab de lux på utlottning. Dragningen kommer att ske den 15 jan. 1956. Det har visat sig vara svårt att få ut lotterna på så många händer, att vi kan räkna med slutsålt vid dragningsdags. Ett par tusen lotter finns säkert kvar. Jag vill här passa på att rikta en vädjan till Bergtrollets läsare: Köp ytterligare en lott och lägg till de övriga i plånboken.

P-tunneln gästades av blivande CVA-CFA:are.

Jubiléet.

Vid jubileumsfestligheterna, som vi ju har i färskt minne, stod IFFA som arrangör för barnfesten. Vi tog kontakt med Werner Larsson och fick hans löfte att stå som pappa för det hela och det gjorde han med verklig bravur. När Werner tagade in i berget med sexhundra barn i följe sjungande "Ann Caroline", så att Öi med sällskap fick sätta fingrarna i öronen, då var nog barnen på toppen. Det program, som sedan följde, bjöd på film, trolleri, sagor, saft och bullar på massen, bl. a.

Idrott.

Korpfotbollen gick i år liksom i fjol i IFFA:s regi. Vi hade i år gjort vissa förändringar i bestämmelserna men detta visade sig tyvärr inte vara någon lycklig lösning. Troligen kommer vi att gå tillbaka till den gamla bestämmelsen, att aktiva spelare ej få delta i korpen.

Serien hemfördes i år av Flyget I tätt följt av de övriga flyglagen. Cupen tog Instrument hem genom att slå ut Flyget I i finalen på Sturevallen. Instrument ligger nu bra till för att ta hem det ståtliga vandringspriset för alltid. Det räcker med seger nästa år.

I våras knöt vi nya bekantskaper i fråga om idrottsutbyte. Örlogsvarvet i Stockholm kom hit i en tävling i bridge och schack. IFFA vann den tävlingen, dock inte med större marginal, än att vi anar att vi lätt kan få stryk i returmatchen, som skall gå i Stockholm till våren. Ett avtalat utbyte mellan IFFA och Bolinder & Munktel, Eskilstuna, där sektionsschefernas vandringspris står på spel, har i år ej kommit till stånd. Detta hoppas vi dock är en tillfällighet och tror att utbytet redan nästa år är i full gång igen.

CV-mästerskapen.

IFFA och CVM stod i år som värdar för mästerskapstävlingarna. IFFA svarade för fotboll, tennis, bordtennis och schack. Dessa tävlingar gick ju också programenligt med fullgoda arrangemang. CVM har tagit ledningen i tävlingen före IFFA, CVV och FF. Det är endast IFFA, som kan hota CVM, de båda övriga lagen har halkat efter för mycket. Vi ligger 5 poäng efter (18—13). Poängberäkningen är 5.3.2.1. Tävlingen skulle vid den här tiden vara avslutad, men då CVM på grund av logisvärigheter inte kunnat genomföra sista tävlingsomgången har den måste framskjutas till våren. Det var den stora höstmanövern i Östergötland, som rubbade vårt tidigare uppgjorda tidsprogram.

Orientering.

Årets klubbmästerskap i orientering gick söndagen den 20 nov. med start och mål vid sportstugan. Tävlingen hade lockat elva startande och vädret var det bästa tänkbara. Åke Sommar svarade för tävlingens genomförande och fick fullgott betyg av de tävlande för en vällagd bana. Kaffet med bröd, som IFFA bjöd på, smakade ypperligt. Särskilt då för dem, som höll på i skogen c:a tre timmar för att ta sig fram 7,5 km.

Som avslutning på denna översikt över det gångna arbetsåret, vill jag framföra styrelsens tack till alla dem, som hjälpt till med föreningens arbete under det gångna året.

Karl Erik Aberg.

—//—

Sedan en manad tillbaka har idrottsföreningen begåvats med en badmintonsektion. Vad är nu badmintonsektion för något egentligen? Ett frökenspel, ett allra enklaste motionsspel som vi kopplar av med utanför sommarstugan?

Där har ni fel, kära läsare av dessa rader. Visst och sant, att man kan spela det utomhus och ha trevligt. Badminton är dock först och främst ett inomhusspel som utövas på en efter bestämda mått avgränsad pian av antingen två eller fyra spelare. Och det finns bestämda regler. Rätt bedrivet så räknas detta spel till ett utav de mest konditionskrävande och motionsgivande idrotterna. Badminton är dock inte bara en hård tävlingsport utan också en synnerligen anpassningsbar form för angenäm och vederkvickande motion. Det är dessutom en sport som passar alla, gammal som ung, damer som herrar. För dem som bedriver sommaridrott finnes ingen lämpligare formbevarare under det mörka och dystra höst- och vinterhalvåret.

Badminton är ett mycket gammalt spel och infördes i början av 1870-talet av engelska officerare till England från Indien där det spelats i århundraden. Spelet upptogs i Sverige omkring 1930 från Danmark, som ju sedan gammalt även i andra idrotter haft goda kontakter med England. F. n. spelas badminton i ett 30-tal länder och sedan 1948 spelas det om Thomas Cup, en motsvarighet till tennisens Davis Cup.

Ett 50-tal spelare finnes redan i Arboga och flera äro intrasserade, men det råder lokalbrist. Vi har fått

Rapsodi om kosmetik och karl'n som make

Väckarklockan skräller och hoppar på sänghyllan bredvid. En ny arbetsdag har börjat. Men inte vilken som helst. Nej, från och med i dag skall man bli en vackrare människa.

Varje vecka året om läser man i veckotidningarnas skönhetspalter, att NU är det rätta tiden att sätta igång. På våren tjasas om vitaminkurer och så förstås den där speciella nya färgen på läppstift, som är som SKAPT för den svenska kvinnan, hennes underbara hy och hår. Så småningom när sommaren nalkas, kommer förmaningarna inför solbaden, och nya fantastiska hudkrämer (med eller utan solbränna) dyker upp i annonserna. Hårfärgsfabrikanterna ser sin chans och lanserar en hårtoning, absolut ny färg komponerad just för ERT hår.

Hösten kommer, tidningarnas skönhetsprofeter pratar fortfarande solbränna, men nu låter det annorlunda. Överallt ett milt förebrående tonfall: "Hur är det egentligen, går Ni omkring med grådaskig hy och hoppas att det fortfarande ser ut som solbränna? Nej, nu får Ni ta Er själv i kragen. Och Ni var förstås litet slarvig med håret under de härliga salta baden i somras? Jaha, nu går Ni och dras med delade hårtoppar och allt möjligt. Iväg till hårfrisörskan genast. Vid det här laget har också instruktionerna för nya hårmodet och -längden anlänt från Paris. Tänk, det skall vara kort nu igen. De flickor, som gått och hållit en slant på hårknut, muttrar förstås. Nedrigt, när man släpat på det här långa håret hela sommaren. Men det är ingenting att göra åt, bara kapa.

Vintern närmar sig, och fortfarande pågår den ojämna kampen i skönhetspalterna. På ena sidan i tidningen predikar en hudkrämsannons om det enda preparat som man tydligen med tillförsikt kan utsätta sin fina hy för. På den andra sidan blickar den kända filmstjärnan emot en, ett par strålände troskyldiga ögon och en hy som skulle ge en persika komplex i massor. Det enda HON använder som skönhetsmedel är den där tvålen, Ni vet. Och där står man som en åsna mellan två höttappar och vet varken ut eller in.

Nå, för att få det hela litet mera samlat har man alltså inköpt en liten bok och vederbörligen gått igenom den från pärm till pärm. När man slagit upp ögonen på morgonen, skall man sträcka på sig i sängen, tänja och tänja med armar och ben och sedan slappna av. Jo, har Ni sett nåt. Det där med att slappna av är absolut det farligaste av alltihop. Man somnar om ögonblickligen. Nej, inte tänka något, bara trava rätt upp ur sängen när klockan ringer, det är det enda raka. Vaknar det gör man så småningom.

Hur var det sedan då? Fönstret skall upp på vid gavel, så andas in och räkna under tiden, hålla andan och andas ut och räkna. Ett ögonkast på den sovande äkta hälften i sängen säger mig, att det nog inte är så lämpligt. Det var litet knepigt det där. Jag kan ju

25 timmar i veckan fördelade på Gäddgårdsskolans och Engelbrektskolans gymnastiksal. Säkert känner Du någon, som har förhinder att spela någon kväll och det vore ett lämpligt tillfälle att pröva på hur det känns att få spela. Men en detalj är viktig och den gäller alla:

Använd alltid inomhusbollar när Du spelar inomhus och detta gäller speciellt om Du lånar IFFAS egna racketar! Tyvärr har vid några tillfällen utomhusbollar använts och det har inte rackets stoppat för utan dessa har fått strängats om. Gå gärna ner en kväll och titta på när vi tränar. Följande tider gäller tills vidare:

Gäddgårdsskolan: tisd. 20—21, onsd. 18—21, fred. 20—21, lörd. 14—18.

Engelbrektskolan: månd. 18—21, tisd. 20—21, onsd. 18—21, torsd. 20—21, lörd. 14—18.

B. Lindh.

För att stimulera intresset för förslagsverksamheten ha vissa åtgärder vidtagits. Bl. a. har 4 st. brevlådor, avsedda för förslag, uppsatts (bergsinfarten, telehallen, motorprovbocken, garaget). Dessa lådor tömmas en gång i veckan. Hittills har detta arbete varit bortkastat, eftersom det aldrig funnits någonting i lådorna.

Avsikten med förslagsverksamheten är ju dubbel-sidig. Dels skall verkstaden få reda på de bra förslag, som Ni ha, dels skall Ni få belöning för sådana förslag, som antagas. Gör en "rensning" nu till jul! Ni gör Er själv och verkstaden en tjänst och Ni gör flickan, som tömmer lådorna, glad.

Ah.

inte gärna slänga upp balkongdörren och ställa mig där. Tänk, vad grannarna mitt emot skulle få roligt.

Ja, så var det där med vattnet. Att börja dagen med ett glas kokt vatten är alla tiders. Klart att jag skulle glömma bort att koka vatten i går kväll. Får väl ta okokt i dag då, det är väl inte så kinkigt. Hu, ett helt glas vatten, det är ju rena prestationen. Och flera, flera glas skall man dricka under dagen. På jobbet då, förstås. Jag ser i andanom mig själv bärande en jätte-plunta morgon och kväll. Nej, det verkar inte som om den här kuren skulle lyckas så särskilt bra.

Nå, men gymnastiken då. Jag slår upp boken och finner schemat med gymnastikrörelserna. Precis när jag skall breda ut mig på golvet, rasslar det till i brev-lådan och tidningen dunsar ner på tamburgolvet. Nyfikenheten tar överhanden, och jag tassar ut efter "bladet". Tillbaka in i rummet, på med radion litet lagom dämpat och så kurar jag ihop med tidningen i fätöljen vid radion. Nu börjar man ju faktiskt vakna och de pigga melodierna gör sitt till. Så härligt att slippa jakta på morgonen, bara ta det lugnt. Jag läser igenom tidningen och sedan är det dags att väcka den slumrande.

Och nu börjar faktiskt dagens arbete. Han skall väckas mycket milt, för det är rent av skadligt att hetsa så här dags. Det har stått nånstans i en tidning, så det så. Kallas mentalhygien, tror jag. Sedan skall han ha en halvtimme på sig att vakna och läsa tidningen.

Det blev dåligt med gymnastiken, får väl ta skadan igen i morgon i stället. Nu är det dags att göra i ordning och pyssla med något ätbart, för minuterna börjar rinna iväg. Var femte minut hojtar jag till för att hålla min älskade vid liv, och så småningom, efter böner och hot, är även han uppe. Just precis då är det dags att gå till bussen, men konstigt nog hinner han klä sig, raka sig (ibland i varje fall) och äta.

Egentligen skulle man GA till jobbet, så hemskt nyttigt med frisk luft och motion, men man kan ju inte hinna hur mycket som helst. I stället blir det en promenad på kvällen och man känner sig faktiskt som en ny människa efteråt. När vi kommer hem är jag full av goda föresatser. Nu skall det kokas vatten till i morgon och då... Maken försvinner in i rummet, han viker ihop sig i favoritfätöljen, fötterna åker vant upp på skrivbordet och så kommer en stilla undran: "Har vi nå'n mjölk här?" Jag ser mig omkring i rummet, men det finns ingen. "Om Du skall ut i köket, så kan Du väl ta med ett glas åt mig?" Jodå, jag skall väl pina i mig litet vatten till i dag, så han får sin mjölk. För nästa gång kanske jag hinner först in till fätöljen.

Nenne.

Luciaglimtar

Plåtverkstaden firade i år sin åttonde Lucia. "Plåtis" håller hårt på traditionen och det blev en fest i gemytets och kamratandans tecken. I svetstälten hade man med de primitiva medel, som en verkstad erbjuder ordnat till en Lucia-fest, som i sin originella stil gott kunde mäta sig med en sådan av "vanligt" slag.

Välsjungande Fridh hade utsetts till Lucia och behängdes under "kröningen" med ett säregat smycke, en Tuborgs klass III, enligt uppgift skänkt av Arboga Bryggeri. De yngre grabbarna följde Lucia som stjärngossar.

Den glade bohömen Målar-Gösta med snatterpinnar och gitarr svarade för underhållningen lika suveränt som alltid.

Hc-personalen hade på lördagsmorgonen bänkat sig kring långbord. Ett behagligt dunkel skingrades med möda av ljuslågorna, som i sin stillhet tagit intryck av det värdiga lugn, som härskade runt bordet. Då var glögg tillbringaren full. Den blev så småningom i det närmaste tom och ljuslågorna flämtade kraftigt.

Då tågade Lucian Elsie Bäckström in, följd av vackra Luciatärnor, och Sancta Lucia-sången stämde åter till stillhet. Så blev det solosång av Elsie Bäckström, mycket uppskattat liksom de anekdoter, som Helge Andersson berättade från sin Amerika-resa.

Ritkontoret hade förberett Lucia-firandet med omsorg. Röstning hade skett på fem utvalda kandidater. En speciell Lucia-sång hade instuderats under tre kvällar. Den bestod av tre texter med tre olika melodier i arrangemang av Roland Jansson. På lördagsmorgonen tågade den folkvalda Lucian Roland Jansson in med sitt vackra skägg, extra välansat i anledning av dagens betydelse. Han omgavs av övriga Lucia-kandidater som tärnor. Lucia-sången väckte sådan genklang, att da capo-ropen aldrig ville ta slut och sången sjöngs tre gånger. Två smycken skänktes till Lucia. Ett av dem sitter förmodligen för alltid kvar om halsen. Det var en kraftig stälkedja med lås, som inköpts billigt, ty nyckel saknades till låset. Kedjan hängdes kring "Lucias" hals och knäpptes igen.

Skrivcentralens vackra Lucia Gunilla Filmberg gjorde ett uppskattat besök, när kaffet och glöggan förtärdes. Besöket återgäldades av Ritkontorets Lucia med tärnor, som också på Skrivcentralen väckte uppmärksamhet med sin välklingande sång. Gösta Kling dök upp med sitt dragspel och då plockade naturligtvis Roland Jansson fram gitarren och Gunnar Norin fiolen.

De församlade passade på att hylla dagens 45-åring, teaterfenomenet Birger Haglund. Han uppvaktades

HÖRT och HÄNT

Klockan omkring 11.45. 3 herrar från CFA på väg till massen. Går på cykelbanan. Förståndigt. I bredd. Oförståndigt. Möter några cyklister från CVA. Vad händer? Vem ska maka på sig manne? Inte de tre. Cyklisterna kör ut i körbanan. Kanske inte herrarna såg cyklisterna.

Observer.

En titt i vårt företag

Grupp 2. Sammanträde och diskussionens vågor gå höga.

Cedertun: "Låt oss ta exempel från en privat industri. Exempelvis Arboga Maskiner och Meken, vilken är störst av de två?"

Fagerström: "Elektroskandia"!

Oförsiktighet vid passerandet av huvudled.

Helt nyligen hände det, att en flygare vid inflygning på CVA-fältet kom att rulla över vägbanan intill fältet. Det förmäles nu, att vederbörande ådömts 90 kr. i böter med anledning av att han passerat rikshuvudväg 6 utan att iakttaga den honom åvilande skyldigheten att såsom vägförande stanna fordon före passerandet av huvudled. Huruvida detta överensstämmer med verkliga förhållandet, har i presslägningsögonblicket ej kunnat kontrolleras.

--//--

JUBILEUMSTÄVLINGEN.

Bergtrollets senaste pristävling var tydligen i svåraste laget. Endast ett svar har inlämnats, varför den skolklass som vidtalats för att biträda med svarsöppning och dragning av tävlingsvinnare fick återbud. Det var alltså ingen större svårighet att få fram, att Olle Norén, Motor, var den som får vara med om dragningen på IFFAS Saab-bil. Tio lotter och därmed tio chanser. Vi hoppas, att Olle får bilen, trots att red. själv är i besittning av 1 st. lott (det där sista var bara en vacker gest, ty det är givet att red. vill ha bilen. Sätt. anm.)

med en blomsterbukett, bestående av en tallkvist. Den överlämnades av Gunnar Tallqvist. Ett vackert tal hölls för jubilaren. Under talet utfördes programmusig i bakgrunden.

Wim.

Jeppe i berget

